

Revistă premiată cu medalia și diploma „Pamfil Șeicaru“ pentru literatură 2008

Climates

65

Director fondator:
Ion Iancu Vale

literare

Anul 6
aprilie
2013

Revistă literară și de cultură românească
Fondată: mai 2007

Semnează în acest număr

Cezar Ivănescu	Poeme	3
Corneliu Leu	Critica de direcție a lămuririi și duminirii	4
Al. Florin Țene	Autoritatea valorii culturale	5
Victor Sterom	Breviare	6
Florica Gh. Ceapoiu	Poeme	7
Stelian Gomboș	Despre Mihai Eminescu	8
Paul Leibovici	Locurile sfinte din Țara Sfântă	10
Gandy Romulus R. Georgescu	Poeme	12
Ștefan Lucian Mureșanu	Dragobetele	13
George Baci	Poeme	15
Emil Dumitru	Precizie matematică	16
Melania Cuc	Capricii de primăvară (poem)	17
Octavian Curpaș	Filozofia limbajului liric	18
George Nicolae Stroia	Universul - un copil fără de început și fără de sfârșit	19
Gheorghe Valerică Cimpoca	În căutarea adevărului	20
Ion Iancu Vale	Text despre apă și casa poetului	21
Mircea Cotârță	Reușită remarcabilă a cercetătorilor din cadrul UVT	22
Eva Defeses	Expoziția „Tudor 1001 basme românești” la Madrid	23
Florian Copcea	Cornel Boteanu sau despre o lume văzută-n labirint	24
Sorin Aurel Sandu	Poeme	25
Emil Proșcan	Mântuire	26
Constantin P. Popescu	Zestrea toamnei	27
Propus de D.F.L.	Discursul lui Steve Jobs la Universitatea Stanford	28
Gh. Palel	Zamolxis (poem)	30
Mihai Batog Bujeniță	Zâmbetul înțeleptului	32
Dorel Schor	Lucrări emblematice	33
George R. Roca	Ispas, motan gras	34
Propus de D.P.	Integrala manuscriselor Cantemir	36
Alina Apopei-Pistol	Comentarii la exegeza brâncușiană	37
Ion Iancu Vale	Lansări de carte de Ziua Internațională a Romilor	38
Propus de I.I.V.	Despre poet și poezie	39

CONTURI PENTRU DEPUNERI DESCHISE LA BANCA TRANSILVANIA TÂRGOVIȘTE

RO 54 BTRL 01601201U02393XX - pentru depunerile în LEI

RO 04 BTRL EURCRT00U0239301 - pentru depunerile în EURO (SWIFT: BTRLR022)

Adresa redacției principale: Aleea Arcașilor, bl. 36, sc. B, ap. 23, Târgoviște, România **Telefoane:** 0722 702 578, 0741 732 122 **E-mail:** ioniancuvale@yahoo.com
Web site: http://climate.literare.ro

Director editor: Gheorghe-Valerică Cimpoca,
Redactor-șef (fondator): Mircea Cotârță
Redactor principal (fondator): Sebastian Drăgan
Colegiul redacțional: Grigore Grigore, Gheorghe Palel, Emil Stănescu
Florea Turiac, Lucian Constantin

Redacții asociate - România: Bacău, Bistrița, Brașov, Cluj-Napoca, București, Deva, Focșani, Iași, Suceava, Turnu Severin, Hunedoara, Mangalia, Olănești, Oradea, Ploiești); **Alte țări:** Anglia, Australia, Belgia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Germania, Gibraltar, Israel, Italia, Macedonia, Portugalia, Republica Moldova, Serbia, Spania, S.U.A., Ucraina.

Colaboratori principali: Mihai Antonescu, Mihai Ardeleanu, Eugen Axinte, Iulia Barcaroiu, Nicolae Bălașa, Elena Buică, Roni Căciularu, Luca Cipolla, George Coandă, Florian Copcea, Melania Cuc, Emilia Dănescu, Mircea Drăgănescu, Eugen Evu, George Filip, Dan Giju, Dimitrie Grama, Mirel Horodi, Djamel Mahmud, Alexandru Manafu, Menuț Maximilian, Gavril Moisa, Octavian Mihalcea, Monica Mureșan, Ștefan Lucian Mureșanu, Florin Vărlan Neamțu, Emil Persa, George Petrovai, Georgeta Resteman, Puiu Răducanu, George Roca, Viorel Roman, Dorel Schor, Claudia Serea, Delia Stăniloiu, Victor Sterom, Al. Florin Țene, Ioan Țepelea, Baki Ymeri, Raquel Weizman.

Răspunderea deontologică a materialelor publicate aparține exclusiv semnatarilor

Tehnoredactare: Florin-Lucian Dragoș ■ 0730 863 602 ■ dragosflorinlucian@gmail.com ● **Culegere text:** Reta Sofronie ● **Corectură:** Manuela-Elena Dragoș

Revistă editată de Societatea cultural istorică „ARM” Târgoviște ■ ISSN 1843-035X

La Baaad

! mă trezesc adesea vișind
următoarea scenă: Baaadul
e asediat de intruși : într-o
clădire sînt ultimul apărător
care mai rezistă atacatorilor :
într-un hol imens cu pardoseala
neagră gudronată
ca a unui platou de filmare,
înaintează cu o armă
automată în brațe : cîțiva
intruși trag în mine în
plin ; sînt ciuruit,
cu ultimele puteri înaintează
însă și scuip pe fața primului
intrus îndreptat spre mine
cu ultimul efort al
plămînilor un val de sînge
care-i acoperă toată față :
nu m-am întrebat niciodată
dacă este posibil ca un ins
ciuruit să mai poată scuipa
un val imens de sînge în
fața cuiva dar imaginea
în sine mi-a plăcut, s-a
implantat în mazochismul meu
de zile mari, și-mi
revine cu forța
reiterată a unui onanism
juvenil... firește
aceasta este doar imaginea
centrală, pentru că visul
în sine are variațiuni infinite,
scena aceasta fiind
cînd punctul unui fatal
deznodămînt, cînd începutul
unui calvar care
se continuă cu... !

Agamemnon (Zile)

! o întîmplare
la fel cu celelalte
(puțin mai absurdă)
e și moartea noastră
pe care-o acceptăm
în cele din urmă
pentru că altfel viața
nu ne-o putem închipui:
și morții doriți într-atîta
cu mîna absenței
cele mai pure
își încing în jurul frunții
atributul imortalității:
vecinic dornic
să-și oglindească fața

Poeme de Cezar Ivănescu

n. 6 august 1941
d. 24 aprilie 2008

sufletul nostru
cere moartea
în fiecare noapte !

JEU D'AMOUR (In somno)

! dormeam subț
Pomul Vieții, rainic Pomn,
cînd s-a-ndurat în mine Sfîntul Domn
și trupul de genune mi-a deschis
rîndindu-mă adînc în somn și-n vis
și te-am pierdut, femeia mea, de cum
cu ochiul meu de rană te văzum,
streină sfîntă precît Sfîntul Domn
de-acum, de-acum
numai în vis și-n somn,

izvorătoarea mea de crunt haviz,
de-acum, de-acum
numai în somn și-n vis,
streină sfîntă precît Sfîntul Domn,
de-acum, de-acum
numai în vis și-n somn !

Gladiator

! îmi pot schimba vestmintele
tonsura părului și armele
pot chiar părea un ins ca orișicare
mă ajută enorm și fața mea,
comună, poate fi a oricui,
nici distincție aristocratică
și nici sigiliul acuzat al rasei :
un amestec : un pumn
nevolnic de țărîină,
îmi pot schimba și stilul de luptă
dar nu pot în nici un fel să-mi
schimb Destinul:
să nu mă mint pe mine însumi
trăim vremuri fără ambiguități,
la Roma,
(doar în privința asta) :
fac parte dintre-acei ce-s însemnați
să moară, să-și dea duhul,
moartea mea e programul meu zilnic,

împărțită pe ore,
o măsur și-o privesc în față...
de n-ar veni imprevizibilă
cum e memoria anilor mei de tinerețe
cînd plînsul în ungherul încăperii
ca o celulă mă doboară...
unii, veniți din Orient
(aceștia știu să facă tot ce-i fatal
comerț al minții
și-o anume senzualitate)
îmi sugerează să mă detașez
acesta-i jocul care-l joacă și Divinul,
iluminarea cugetului care vede totul
și bunătatea inimii care acceptă :
accept și eu:
cu mine însumi plin de cruzime !

Jeu d'Amour (Descîntec)

! pentru ce tu, Suflete
să te-atingă mînile
care numa rană-ți fac,
care blînde te prefac
în izvor de plînsese?

! pentru ce tu, Soare Sfînt,
îți lași fața pe pămînt
s-o-ntunece florile
s-o mînînce ierbile
legănate de-un mormînt?

! pentru ce tu, Dumnezeu,
lași să-nnegur chipul tău
cu negură și cețuri
să-ți fac fața ta de crețuri
cum ți-ar fi de lume rău?

! pentru ce tu, Suflete,
să te-atingă mînile
care numa rană-ți fac
care blînde te prefac
în izvor de plînsese?

! pentru ce să suferi iar
trupul meu de chihlimbar?
ardere-ai numai de foc
cu Mortița la un loc
și cu Soarele zadar !

Corneliu Leu

Completare tristă la un jurnal din 1949

Critica de direcție a lămuririi și duminirii (IV)

Concomitent, aparatele editurilor sau revistelor aveau tot mai mulți redactori-îndrumători, tângitori și ei după o leafă și bine ținută în frâu prin asta, adică atrăgându-li-se mereu atenția că ei sunt răspunzători și-și periclitează leafa dacă apar nemulțumiri „mai sus”. Deoarece, cu toate că existau tot felul de eșaloane de avizare și control: responsabilul de număr sau șeful de secție, capul limpede, conducerea redacțională numită cu caracter strict politic, apoi diverse instituții exterioare pe la care treceau manuscrisele sau corecturile de pagină: Referatul extern, făcut de câte un critic aflat pe o listă aprobată sau, pentru reviste, lectura serviciului specializat sub conducerea unui secretar al Uniunii Scriitorilor, lectura acelorași pagini de către un instructor al CC, de obicei tot critic dar, cum am spus, cu funcție plătită-n aparat și, pentru problemele mai complicate, de la câte un șef de sector până la cabinetul secretarului CC cu problemele respective. Pentru ca abia apoi să meargă și la cenzura oficială, din aparatul de stat, care pune stampila bunului de tipar. Dar nici după ce lucrarea apărea în volum sau în pagină de ziar, controalele nu se terminau pentru că, tot unor critici și ideologi de încredere aflați pe listele aprobate, li se dădea să

facă „referate post apariție” în urma cărora, nu rareori, tirajul era retras, confiscat sau chiar dat la topit, iar măsurile reparatorii îi priveau pe cei găsiți vinovați dintre aceste multe aprobări ce însoțeau lucrarea literară până la lectura cititorului.

Nume mari de universitari, poate chiar academicieni, șefi de institute de cercetare sau de comisii decizionale, plasați într-un mediu obscur al înălțimilor de funcții ideologice, așa cum fuseseră, Roler, Novikov și Moraru mai înainte, circulau ca o teamă că, dacă te purică acela nu se putea să nu-ți găsească vreo hibă ideologică. Nume care astăzi nu mai spun nimic, precum Marcel Breazu, Nicolae Bellu, Ștefan Voicu, Ionescu-Gulian, Ion Popescu-Puțuri, Ilie Murgulescu, șeful cenzurii, un fel de Sorin Toma care semna Ardeleanu, Ofelia Manole, M. Bălănescu, Valter Roman, nevestele Elisabeta (Vasile) Luca, Melita (Gheorghe) Apostol, Liuba (Iosif) Chișinevski, acesta însuși și urmașii lui: Miron Constantinescu, Leonte Răutu, apoi șefii și adjuncții de la „Scânteia”, „România liberă”, Radioteleviziune, „Ștefan Gheorghiu”, flancați de

lectorii și redactorii specializați ai secțiilor lor de critică (deci tot un fel de critici) condimentau acest malaxor cu priceperea și „îndrumările” lor. Cu timpul, dezvoltându-se publicațiile din provincie, au început și unele comitete județene să aibă asemenea „comisii de specialitate”, cu câte un aparatcic promovat dintre critici sau esteticieni de partid, (mai rafinat, ca Ghișe la Cluj, mai conformiști precum cei veniți la Iași cu studii Moscovite sau grafo-mani direct invidioși și puși pe carieră literară, cum s-au perindat câțiva pe la Comitetul municipal București, luând exemplul celor cu funcții importante în C.C. care ne îndrumau arătându-se la început grijulii cu noi, apoi începeau să-și impună propriile lor cărți cu literatură, de obicei modestă și veleitară, dar mult lăudată de critica slugarnică). Iar securitatea și-a precizat și ea mai bine controlul fie specializându-și ofițerii, fie dând grade unor specialiști bine verificați, fie iertându-i de hibe proprii pe unii care făceau asemenea servicii dezinteresate sau chiar remunerate.

Ceea ce s-a făcut public din dosarul lui Mircea Iorgulescu demonstrează cum se

impletea analiza critică cu supravegherea polițienească; și cum, din cel menit ca, prin analiza rafinată, să facă exerciții de admirație pe marginea operei tale, criticul devine jandarmul care te supraveghează, sau turnătorul care te spionează iar, când e cazul de execuție, a fost învățat să fie și călău. Dar prin asta intrăm într-o altă epocă, mai recentă și mai diversificată, despre care am mai scris în „Exercițiul politic de la Uniunea Scriitorilor” și pe care o voi comenta altfel, fiindcă nu mă simt la fel de detașat pentru o observație obiectivă, cum o poți avea în legătură cu generații anterioare ție. Cu exemplele de mai sus, însă, cred că e limpede motivul pentru care și sintagma enunțiativă și conținutul în materie de critică literară au pentru generația mea efectul de a ne face să spunem „aoleu!”, oricât am vrea să ne gândim la colegi de ai noștri. Ca pe vremuri când, anunțând mărirea salariilor, Ceușescu nu putea produce decât aceeași reacție: Aoleu!

Al. Florin Țene

Autoritatea valorii culturale

Se pare că termenul „autoritate” nu prea are multe tangențe cu cultura. Valoarea în sine nu e autoritară în spațiul artistic, în cadrul căruia un creator de operă valoroasă nu ar avea de ce impune judecăți asupra altor creații. Spre deosebire de științele exacte unde o judecată profesională exprimată de o persoană competent are toate șansele să fie cea definitivă, deși erori de percepție s-au petrecut și în domeniul științelor.

Opera este mai întâi recunoscută și apreciată, asociată cu o anumită valoare, urmând ca, abia pe seama ei, să se constituie autoritatea autorului. În prezent, lucrurile stau de multe ori invers. Mulți autori sunt promovați prezentați, impuși prin mijloacele de informare, astfel încât publicul ajunge adesea fascinat de o operă, despre care i se spune până la sațietate că e valoroasă. Opera devine valoroasă, în urma unui act de autoritate impusă. De fapt, așa s-a făcut și în trecut, prin sistemul public de învățământ, cu autorii ziși „clasici”, bătuți în cuie, de parcă n-ar fi ezistat și alții de talia lor. Până la urmă totul se reduce la a ști dacă valorile au o existență „în sine”, sau dacă măcar pot funcționa la modul universal și etern, sau dacă ele nu sunt decât constructe locale și cu valoare comunitară impusă de ideologii. Așa cum la noi au fost impuși

scriitori care au făcut jocul ideologiei comuniste, ca D.R. Popescu, A. Buzura, Lăncrăjan, Beniuc, Banuș, V. Porumbacu, etc.

Mă gândesc ce șanse are o valoare culturală de a fi cunoscută sau nu de către publicul căreia i se adresează. În aceste condiții problema se pune în funcție de amploarea potențialului public. Deși nu trebuie să ometem că între valoare și receptare nu e întotdeauna o corespondență fidelă. Anumite demersuri specializate ar putea fi adresate numai unui public restrâns. După aprecierile mele cred că nu a fost natural să fie publicate, în regiumul de tristă amintire, criminal-comunist, volume de poezie cu tiraje de zeci de mii de exemplare. Era posibil ca poezia să aibă la fel de mult public cât teoria lui Galois. Practic volumele nu erau citite decât de o mână de iubitori de poezie. Restul volumelor îngălbeneau în biblioteci sau mai târziu ajungeau la DCA.

Cine pretinde mai mult de o mână de cititori avizați, interesați sau documentați pentru un anumit demers liric trebuie întors la Heisod, spre o mai dreaptă meditare asupra rosturilor poeziei. În acest context, putem răspunde afirma-

tiv că fiecare valoare ajunge cândva să fie receptată de publicul specializat, de critic sau, în anumite cazuri, numai de istoria culturală înaltă specializată. Cineva va ajunge să analizeze fiecare rând scris, să analizeze fiecare tablou, chiar dacă aceasta se va petrece dincolo de limitele intenției inițiale a respectivului mesaj; așa cum se analizează literar în prezent vechile poeme egiptene sau hitite. Doar se ia act de ele, însă nu mai putem ști ce au însemnat cu adevărat, la nivelul originar al mesajului.

După părerea mea, e mai reconfortant să-ți adresezi poemele unui public restrâns, întradevăr iubitor și înțelegător de poezie: e o ipoteză eliberatoare și îți îngăduie să te exprimi mai bine decât ipoteza contrară.

Să ne gândim ce s-ar putea întâmpla cu receptarea unui mesaj cultural la publicul românesc, pe scară largă, în anul 2012. Să considerăm ca exemplu un roman cu un tiraj de câteva mii de exemplare. Cred că o receptare corectă presupune existența unui public atent și interesat, un mecanism al criticii de receptare coerent și așezat pe baze solide de tradiție și profesionalism, un complex de factori care nu sunt sigur că s-ar în-

truni complet în România ani în șir, în revistele dedicate respectivului domeniu. Astfel de situații sunt palme pe obrazul celor care își exercită liniștită somnolență pe pernele levantine ale paginilor cu cronici de artă. Mai adaug faptul că unele cronici sunt plătite de autori pentru a fi lăudați, iar în altele se plătesc polițe pentru lucruri de natură personală pe care, ca scriitor, le cunosc și mă interesează, numai ca iubitor de adevăr în cultură. Sper că e vorba de un mecanism de receptare culturală care va evolua în timp: are destul loc să se îmbunătățească.

În unele cazuri, cum ar fi cele independente de idiom, cum este pictura, are șanse să fie promovată ca o valoare culturală originală în Europa și pe mapamond, dar literatura, mai ales cea scrisă într-un limbaj dificil traductibil, în jargon sau grai local ori care discută probleme specifice (românitate, istoria noastră pe care numai noi o înțelegem etc.), va avea mari difi-

**Continuare în
pagina 29**

Victor Sterom

Grigore Grigore, 101 poeme

**Editura Biodova,
București, 2011**

„Înveți să râzi doar cunoscându-ți plân-sul/Numai așa înveți, fără a uita”. Sunt două versuri dintr-un poem care descoperă în planul intim mișcarea psihologică a omului. Tema centrală a acestei cărți este, fără îndoială, perenitatea, evidențiind stările sufletești adânci, pasiuni, meditații, toate profilând sensibilitatea unui poet modern, care trăiește intens și este atent la tot ce este viu în jurul său. Sunt aici gânduri fulgerate prin care Grigore Grigore se anunță un artizan al cuvântului. În fiecare vers descifrăm gestul adevărului în undele inefabilului, de unde, printr-o imperceptibilă piruetă, îl descompune în verigile infinite ale „lanțului etern al existenței”. În fiecare poem ni se relevă un univers plin și transparent de sensuri. Așadar, vom remarca în cele 101 poeme un univers ce amintește de calmul ondulat – vers blagian – gestul descifrării semnelor de viață prezentă și

BREVIAR

de Victor Sterom

viitoare. Cuvintele privilegiat din care se încheagă atmosfera acestui volum capătă o justificare metafizică, deoarece ele urmează să se încline într-o poezie spectacular-ceremonioasă, prin care plasticitatea imaginilor, sobrietatea gesturilor conturează o voce poetică autentică și convingătoare. În fine, poezia marca Grigore Grigore rezumă o experiență interioară de o mare intensitate afectivă, în expresia confesivă, lipsită de orice inhibiții.

„Pe fața unei clipe stă sculptată/carte ce n-a fost scrisă niciodată/pentru că ea, de fapt, acum se scrie/și zi de zi și-n ani și-n veșnicie/iar ea se scrie-n știre și-n neștire/cu lacrimi de dureri sau fericire/cu vise și speranțe împlinite/cu dezertări dar și cu mari ispite/cu tine și cu mine și cu noi/sub soare, doar sub soare și sub ploii.” (Pe fața unei clipe)

Nicolae Grigore Mărășanu, Triumful inocenței

**Editura Grai și suflet
– Cultura națională,
București, 2011**

Poetul Nicolae Gheorghe Mărășanu este, fără îndoială, un spirit dramatic reflexiv, dar și unul nostalgic meditativ în acest volum apărut în ediție bilingvă, română-albaneză, în traducerea lui Baki Ymeri.

Este, totodată, un vizionar de excepție, neglindindu-se de semnificații psihologice. Eul său poetic se încarcă fără încetare de similitudini, de ecouri, de siajele trăirilor, așezând în privirile atente ale existenței realitatea prozodică a cuvintelor. Rafinamentul și eleganța traduc nevoia de identitate, de ordine, de stabilitate relațională. Dezlănțuirea inspirației extrem de laconică și uneori ludică într-un ceremonial centripet ori entazic, este în cele din urmă înlocuită de construcția disciplinată, riguroasă, calculată minuțios. Convingătoare și sugestivă formulare lirică a uni destin de poet se desprinde prin patosul vizionar cum și prin atitudinea luată ca virtute într-o confirmare a talentului acestui autor.

„Într-o insulă/mergeam cu o fată/și înde-lung ne iubeam/ne iubeam/necunoscută,/ am numit-o insula fragedei fericiri/Într-o zi frageda fată a murit/și insula fragedei fericiri s-a uscat/de nici nu știu ce flacără/mai ține această amintire în veghe/și intermitent luminează.” (Insula fragedei fericiri)

Fehmi Kelmendi, Golgota kosovară

**Revista Albanezul,
București, 2010,
Prefață de Marius
Chelaru, Traducere
de Baki Ymeri**

„Dacă judecăm calita-

tiv-stilistic acest volum al lui Fehmi Kelmendi am putea ajunge la un răspuns în notă diferită decât am discuta despre înțelegerea nevoii de a spune, de a mărturisi, de a împărtăși, în acest fel, sentimentele, idealurile.” (Marius Chelaru)

Ceremonioase, uneori solemne, concentrate pe idee sunt versurile acestui autor, născut în 18 mai 1930, ce are o vădită predispoziție pentru poemul „crescut” din și prin dezvoltarea elementelor cognitive, printr-o „spunere” cultivată.

Poetul Kelmendi nu caută cu orice preț inovația lingvistică, el obține lirismul din expresivitate și sugestie. Limbajul este îndeobște poetic și, de foarte multe ori, selectat canonic.

Metafora, acolo unde o găsim, este absorbită de fluxul textului liric, „fluența” subsidiară a sensibilității rezidă în temele cele mai predilecte.

O energie atitudinală, o sinceritate nelimitată, o tonalitate a siguranței de sine, iată doar câteva dintre semnele caracteristice care pun în valoare poemele marca Fehmi Kelmendi.

„Mă aflu în amurgul vieții/Înainte de a ajunge la mal/Îmi vine să râd/Fiindcă n-am vrut să vină iarna/Aplecat pe pervazul ferestrei/Părea un glas ce mă chema:/Moartea te cere pretutindeni/Eu i-am răspuns:/Să fie binevenită.” (Moartea)

Poeme de Florica Gh. Ceapoiu

Pasărea rănită

Oprește-te, îți spun,
nu mai scrie niciun vers,
nu mai compune nicio strofă!

Ideile tale sunt perimate,
visele îți sunt prăbușite,
cuvintele nu se mai adună,
nu se mai decantează,
iar tu însăși
parcă nu mai exiști
în acest univers suspendat
pe aripile poemului.

Oglinda ta nu mai vrea
să reflecte nimic,
iar golul care te include
se confundă
cu vidul general.

Oprește-te, îți spun,
și trăiește-ți viața
de pasăre rănită!

Floarea speranței

Gândurile mele pribege –
asemenea cerbilor rătăciți –
mai pasc și-acum
floarea mult râvnită
a speranței încolțite
la umbra poemului.

Printr-un miracol perpetuu,
ea crește tot mai înaltă,
ajungând, de la o vreme,

sub cercul triumfal
al vulturilor în plutare.

Dimineața –
în abisul nebănuț
de la marginea
ceasului de veghe –
curge cristalin
un izvor de lumină...

Altă dimensiune

Lumina era ascunsă
în altă dimensiune de orbire.

Trebuia să-mi pierd echilibrul,
să mă rănesc
în raza ei de bucurie
și tot n-aș fi aflat-o
printre semeni.

Gândul că voi întâlni-o cândva
mi-a limpezit vederea,
mi-a înseninat sufletul,
mi-a descleștat gura...
dar voi nu veți înțelege
niciodată această minune.

Un zâmbet sfios

Sterilă și veșnică fecioară,
luna ne zâmbește sfioasă
de sub pleoapa de tăcere a nopții
pe când cerul se afundă
în departele universal înstelat.

Neliniștea se contopește
cu nesomnul
într-o alcătuire ispititoare
și, din trupul destăinuirii,
visul își înalță aripile
către tărâmul de nemoarte
al îngerului de lumină –
pentru că niciun poet adevărat
nu trece neștiut
prin leagănul de aur al cuvântului.

Nimic mai ostil

Nimic mai ostil
decât răceala aceasta
cristalizată, atom cu atom,
pe firul de păianjen
al renunțării,
albit de promoroaca timpului,
într-o iarnă a vârstei,
în care poemul speranței
a înghețat de pustietate
în grădina amorului.

Luna era cu noi

Te zărisem în visul meu,
dar nu te recunoscusem încă,
deși, purtai în spinare
același vechi rucsac.

Doar luna era cu noi –
ne-nveșmânta în mantii argintii
și umbrele cădeau alungite
pe văile cerbilor înfrigurați –
dar nu-i venea să creadă
că ne sărutam de la primii pași
ai întâlnirii noastre.

Oare, cum am fi putut pierde
o noapte de basm,
în care zăpada acoperea tot muntele,
iar liniștea tot pământul?

Oare, cum aș fi trăit
fără să-ți simt căldura palmelor
pe obraji mei înghețați
și cum aș fi putut să iubesc
fără să mă supun despletită
ninsorii și gerului alpin?

Niciun glas

Niciun glas
nu mi-a șoptit:
– Urcă acest munte
și nu vei regreta!

Nicio voce
nu mi-a strigat:
– Oprește-te,
drumul acesta-i prea bătătorit,
iar la capătul lui
doar NIMICUL
triumfă!

Nicio șoptă
nu m-a îndemnat:
– Răstignește-te
pe crucea iubirii
ca să nu fii uitată!

Niciun cuvânt
nu m-a mângâiat
zicându-mi:
– Bunătatea
nu trebuie
risipită în van!

Astăzi,
nu am cui să-i reproșez
amărăciunea lacrimii

Stelian Gomboș

Despre Mihai Eminescu (3)

în viziunea Bisericii, despre raportarea sa la învățătura creștină, precum și abordarea vieții și operei sale din perspectiva credinței creștine...

Printre tezele fundamentale ale gândirii eminesciene cu privire la națiunea română, exprimate în articole de ziar, se află chestiunea unirii, situația păturilor sociale în procesul de trecere la o societate modernă, dar și evoluția noastră istorică privită în raport cu așezarea străinilor în teritoriile românești. Mihai Eminescu a iubit România și, ca orice romantic, totdeauna trecutul i-a părut mai frumos, mai plin de oameni mari, de figuri aureolate de vitejie și eroism. De aceea, vorbind despre poporul român se vede în textele lui totdeauna o undă de durere când se raportează la prezent și o înflăcărare când își amintește de marii bărbați ai istoriei noastre: Mircea cel Bătrân, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul.

Uimit de vastitatea unei minți atât de sclipitoare, Nicolae Iorga scria în anul 1934: "Mihai Eminescu stăpâna cu desăvârșire cunoștința trecutului românesc și era perfect inițiat în istoria universală, nimeni din generația lui n-a avut în acest grad instinctul adevăratului înțeles al istoriei, la nimeni până la el nu s-a prefăcut într-un element permanent și determinant al întregii lui judecăți".

Trecând acum, într-un alt registru al dezbaterei noastre, vom susține și remarcă că „în cultura lumii, locuim eminescian”, spunea

profesorul de limba română Costel Zăgan, iar poetul Mihai Robea ne atenționează că "vom exista atâta timp cât îl vom apăra pe Mihai Eminescu", subliniind esențial necesitatea raportării noastre identitare și la dimensiunea Eminescu. În această dimensiune este cuprinsă și relația marelui poet cu Ortodoxia, cu Biserica, contestându-i-se nejust sau, dimpotrivă, exagerându-i-se deseori legătura, preocuparea pentru religie, pentru credința ortodoxă. Dincolo de toate aceste opinii, până la urmă firești când discutăm de un geniu, strălucește imperial adevărul: Mihai Eminescu și familia lui au trăit credința ortodoxă.

Numai zelul sincer și iscoditor al unor cercetători responsabili au scos la lumină, după lungi și multe decenii de ignorare sau interesate omiteri, adevăruri nespuse despre poetul nepereche, scos programatic din conștiința multor generații de români. Lor trebuie să le mulțumim pentru faptul că astăzi putem afirma, cu probe, că familia Eminescu a avut dintotdeauna o profundă credință ortodoxă și o strânsă legătură cu Biserica neamului, poetul însuși reflectându-le cu scânteierea geniului în multe din creațiile

sale.

Despre unchii și mătușile din mănăstire ale lui Mihai Eminescu

Aflăm așadar din studiile unor eminescologi, precum profesorii Nae Georgescu sau Theodor Codreanu, ca să-i pomenim acum doar pe cei din ale căror cercetări am extras informațiile ce urmează, că, de pildă, din familia poetului Eminescu au ales drumul slujirii lui Dumnezeu mai mulți membri. Astfel, doi frați și trei surori ale mamei poetului, Raluca Eminovici, au intrat în călugărie. Este vorba despre Calinic și Jachift, ultimul fiind chiar stareț, și de Fevronia, Olimpiada și Sofia, toate călugărițe la Mănăstirea Agafton, iar o altă soră a mamei lui Mihai Eminescu, Safta, avea o fiică, Xenia, care s-a călugărit și ea tot la Agafton. De altfel, Mihai Eminescu, în copilărie, cum arată profesorul Nae Georgescu, mergea foarte des la Mănăstirea Agafton, unde rămânea cu săptămânile, participa la viața de obște, asculta povești, cântece și întâmplări povestite de călugărițe, iar mătușa Fevronia l-a ajutat chiar să descifreze alfabetul chirilic și i-a înlesnit accesul la cărțile și manuscrisele din mănăstire. La rândul-i, maica Olimpiada Jurașcu, stareța de mai târziu a mănăstirii,

l-a urmărit aproape toată viața pe poet, interesându-se la un moment dat de cumpărarea unei case în Botoșani pentru Mihai și sora sa Harietta, care îi îngrijea sănătatea.

Despre spovedirea și împărtășirea de la Mănăstirea Neamț

Tot cercetătorul Nae Georgescu vorbește într-unul din studiile sale despre un episod mai puțin cunoscut de lume din viața lui Eminescu, care la rândul lui atestă trăirea în comuniune creștină a poetului și primirea Sfintelor Taine. Este vorba de anul 1886, când Eminescu se afla la Mănăstirea Neamț de Sfinții Mihail și Gavriil, unde a cerut să fie spovedit și împărtășit de preot. Consemnarea preotului referitoare la acest moment a fost făcută cunoscută de către profesorul Paul Miron și citată de Nae Georgescu. Iată ce scria la vremea respectivă preotul: "Pe ziua de Sfinții Voievozi în anul 1886 m-au chemat la M-reă Neamțu, la bolniță, și l-am spovedit și l-am împărtășit pe poetul M. Eminescu. Și au fost acolo Ion Gheorghiță, din Crăcăoani, care acum ►

► este primar. Iar Mihai Eminescu era limpede la minte, numai tare posac și trist. Și mi-au sărutat mâna și mi-au spus: Părinte, Să mă îngropați la țărmurile mării și să fie într-o mănăstire de maici, și să ascult în fiecare seară ca la Agafton cum cântă Lumină lină. Iar a doua zi..." Aici textul se întrerupe pentru că pagina următoare a cărții de rugăciuni pe care își făcuse însemnarea preotul s-a pierdut. Au rămas vii în schimb ecourile vibrante ale trăirilor din mănăstire ale poetului în sonetul "Răsai asupra mea", de pe la anul 1879, din zona manuscris a cunoscutei "Rugăciuni", cum spune Nae Georgescu: "Răsai asupra mea, lumină lină,/ Caân visul meu cescrsc dăodinioară..."

Poetul a gândit serios și sincer să se călugărească

Un alt aspect mai puțin cunoscut de către publicul larg se referă la faptul că la un moment dat Eminescu pare a fi dorit sincer să se călugărească. Despre acest lucru a vorbit cercetătorul Theodor Codreanu în volumul "Eminescu și mistica nebuniei". Această alternativă a mărturisit-o poetul în perioada epuizantă de la "Timpul", în luna iunie anul 1883, când era "stricat cu toată lumea", iar Titu Maiorescu și Simion cloceau o viitoare internare "salvatoare" a lui Mihai Eminescu. Iată ce nota criticul referitor la intenția poetului:

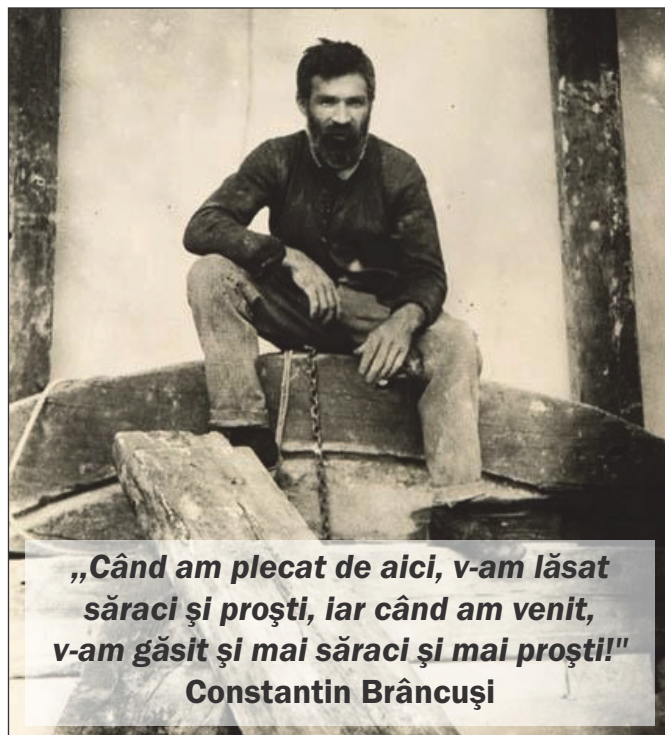
"Foarte excitat, sentiment al personalității exagerat (să învețe albaneza!), vrea să se călugărească, dar să rămână la București". De ce dorea el o călugărire la București? Ne explică profesorul Codreanu: pentru că dorea avantajul "păstrării contactului cu marele centru cultural al țării".

De altfel, gândul călugăririi l-a mărturisit și lui Zamfir C. Arbore, un confrate de la "Românul", în anul 1882, când Titu Maiorescu nu-i descoperise încă semne de "alienat". "Știi ce, dragul meu, hai să demisionăm, tu de la "Românul", eu de la "Timpul", și hai să ne călugărim, căci nu suntem făcuți să trăim între lupi. La mănăstire, în chiliile solitare, să scriem letopisețe în cari să înșirăm tot ce îndură nenorocitul neam românesc, pentru ca să se știe cât amar a suferit românul, cât a trăit pe acest pământ", îi spunea poetul. În anul 1884, repetă gândul salvării prin călugărire, ecoul lui răzbătând într-o scrisoare a lui Petre Missir către Titu Maiorescu, pus însă pe seama nebuniei și luat drept glumă. Că nu putea fi vorba doar de o simplă glumă sau de un semn al alienării, o dovedesc eroii săi din "Sărmanul Dionis", "Cezara", "Povestea magului călător în stele", aflați în ipostaza cea mai grăitoare, aceea a călugărului, cum susține profesorul Codreanu. Tatăl poetului, fiu de dascăl, cu biserică lângă

casă

Încheiem această succintă prezentare și aborda-dare, citându-l și pe Corneliu Botez, cel care a avut inițiativa omagierii lui Mihai Eminescu, pentru prima dată de la moartea sa, la Galați. Iată ce scria acesta despre tatăl lui Eminescu, Gheorghe Eminovici, în lucrarea sa, "Omagiu lui Eminescu", scrisă la 20 de ani de la moartea gânditorului, în anul 1909: "...obișnuia să-și invite rudele și prietenii la Ipo-tești, unde-i primea și ospăta bine, mai ales la sărbători mari, cum este la Paști ori la Sfântul Gheorghe, când își sărbătorea ziua numelui. Îi ducea la biserică, unde asculta slujba cu multă evlavie, căci atât dânsul cât și mama poetului erau religioși, nu lipseau duminica și în zi de sărbătoare de la biserică și se supuneau obiceiurilor religioase în mod strict". Iar Nae Georgescu amintește și el că "tatăl poetu-

lui avea bisericuță lângă casă" și chiar "că era fiu de dascăl de biserică. Iar tatăl său, Vasile Eminovici, bunicul patern al poetului, a plecat din Blaj și s-a stabilit în Bucovina, la Călinești, prin anul 1802, unde a ridicat o casuță și, alături, o biserică din lemn la care a slujit. În București, Gheorghe Eminovici trăgea la o adresă din Strada Biserica Enei nr. 1, unde și Mihai Eminescu a locuit un timp". Iată așadar adevărul despre modul în care familia Eminescu, poetul însuși, a trăit relația cu Ortodoxia, sincer și evlavios, cu speranță și respect, întocmai unor buni creștini. Și ca să nu mai fie nici un dubiu, acest lucru îl mărturisește însuși Mihai Eminescu, atunci când spune: "Istoria omenirii este desfășurarea cugetării lui Dumnezeu. Nu se mișcă un fir de păr din capul nostru fără știrea lui Dumnezeu"...

**„Când am plecat de aici, v-am lăsat săraci și proști, iar când am venit, v-am găsit și mai săraci și mai proști!”
Constantin Brâncuși**

Paul Leibovici

Locurile sfinte din Țara Sfântă

Istoria nașterii și morții marilor figuri biblice și a sfintelor locuri - morminte și monumente - stau drept mărturie pe pământul Țării Sfinte.

Aceasta Țară care se găsește pe unul din malurile însoțite ale Mării Mediterane și de-a lungul istoriei omenirii, a fost veșnic frământată, zbuciumată, pedepsită și ținută sub călcâiul a tot apăsător ale diverselor dictaturi, ale căpeteniilor flămânde de putere și sânge.

Țara aceasta, Israelul, care împlinește 65 de ani de când popoarele aflate sub steagul O.N.U., au recunoscut-o a intrat oficial în rândurile popoarelor

Lumii, aici păstrându-se cu sfințenie mormintele, locurile de slujbă, monumentele religioase și istorice, respectându-se datinele străbune, cinstindu-se precum se cuvine, absolut, toate religiile și pe credincioșii acestora.

Țara aceasta, prin însăși structura ei, respectă și se îngrijește ca marea comoră istorico-religioasă să fie la înălțimea vremurilor, prin posibilitatea accesului tuturor cetățenilor și a credincioșilor la mormintele, lacasurile și monumentele de pe întregul cuprins al țării.

Citind paginile Bibliei putem porni spre sfintele morminte și lacasuri cuvenindu-se să păstrăm fiecare, momente de respect și buna cuviință.

La primirea oaspeților noi spunem ca pe vremuri „Bucuroși de oaspeți”!

Și acum să pornim, deci, spre Ierusalimul antic vizitând mai întâi locul, care în conformitate cu tra-

diția creștină, a fost îngropat Iisus Christos, apoi spre Tomba Mariei în Valea Chedronului și deasemeni spre acel loc, de pe Muntele Măslinilor, unde potrivit credinței, Iisus S-a înălțat spre Cer.

Mormântul lui Iisus

Mormântul lui Iisus din Ierusalim este singura relicvă materială a Învierii, unicul vestigiu al acestui eveniment fundamental al creștinismului.

Mormântul Sfânt se găsește în clădirea Bisericii care poartă același nume: „Biserica Sfântului Mormânt”.

Clădirea inițială a fost construită de Constantin cel Mare în anul 335, în timpul săpăturilor gasindu-se aici Sfânta Cruce. Pe acest loc au existat trei biserici legate între ele, inclusiv o biserică mare (Martirium), un atrium cu coloane construit în jurul Stâncii pe care, Sfânta Elena și Sfântul Macarie Patriarh al Ierusalimului, le-au identificat ca fiind locul de înmormântare al Mântuitorului.

Mormântul e așezat într-o structură numită Edicola, în centrul rotondei, domul rotondei fiind finalizat în sec. IV-lea, deteriorându-se ca urmare a unui incendiu în anul 614 și apoi reconstituită, ca peste ani, respectiv în 966, din cauza unei răzmerițe, să-i fie distruse ușile și geamurile, rămânând neatinse două ziduri, cel nordic și cel sudic.

Reconstituirea bisericii a fost inițiată de cruciați, în stil roman, adăugându-se o clopotniță devenind mai apoi sursă de inspirație pentru bisericile din Europa, precum Santa Gerusalemme din Bologna și Biserica Rotundă din Cambridge, Anglia.

Călugării franciscani o vor renova în 1555. Un incendiu din anul 1808 îi va afecta structura provocând căderea domului rotondei și sfărâmarea decorațiilor exterioare ale Ediculei, ele fiind refăcute în anul următor. Ultimile restaurări au avut loc în 1959, iar Domul este redecorat în anii 1994-1997.

În centrul Bisericii Sfântului Mormânt, se găsește însuși Sfântul Mormânt el fiind folosit de toate trei bisericile. Este un edificiu de granit roșu, cu un mare număr de sfeșnice uriașe în fața lui. Aici se oficiază slujba numită a Sfintei Lumini în Sâmbăta Mare de Patriarhul Ortodox de la Ierusalim. În fața Mormântului se află zona principală în care stau credincioșii la slujbă, apoi zona de intrare a cărei scop principal este adăpostirea pietrei mirungerii, pe care se crede, că a fost uns cu miruri Iisus înainte de înmormântare. În partea de sus se află capela unde se spune că a fost crucificat Iisus.

Minunea cunoscută sub numele de Lumina sfântă sau Focul Sfânt, are loc începând din sec. IV-lea la amiaza Sâmbetei Mari.

Mănăstirea benedictină

La numai câțiva kilometri de Ierusalim, se află așezarea Abu Goș. După tradiție, identificarea lui Amaos Nicopolim a durat până la venirea cruciaților în țară. Aceștia au căutat locul acesta sfânt pe lângă Ierusalim, după cum ne povestesc documentele tradiționale europene și în căutările lor au ajuns până la Abu Goș, care se află în apropierea șoselei Tel-Aviv - Ierusalim.

După identificare a fost clădită pe acest loc o mănăstire benedictină și după câțiva ani Biserica „Legământul lui Aron”.

Biserica El-Kubeiba

În cercetările lor cruciații latini au ajuns la concluzia că până în sec. XII n-a fost identificat Amos El-Kubeiba.

După ce cruciații au părăsit Ierusalimul și m-ții Iehuda, pe la mijlocul sec. XIII-lea, pelerinii creștini care veneau în Țara Sfântă, în drumul lor spre Ierusalim treceau prin Ramle și Neve Samuel. Aceasta a dus la ocolișuri și astfel au fost descoperite urmele unei biserici care ar data din Evul Mediu. Acum, pe acest loc se găsește Biserica Kubeiba.

Muntele Măslinilor

Ierusalimul e înconjurat de Muntele Măslinilor la răsărit, iar la nord de muntele Scopus.

În Noul Testament se amintește de Casa Ania un sat din perioada celui de al doilea Templu' aici întâlnindu-se Iisus cu Lazarus.

Tot aici Iisus a dormit înaintea Înălțării Lui spre Cer și s-a întâlnit cu învățăceii săi cu care a petrecut 40 de zile.

În tradiția creștină este pomenit Muntele Măslinilor ca locul unde Iisus a prezis „Distrușterea Templului.”

În sec. XIX și sec. XX pe acest munte au fost zidite mănăstiri și biserici Vom aminti doar Biserica Maria Magdalena; biserica Înălțării-care amintește de Înălțarea lui Iisus spre cer; biserica Sfânta Maria și altele.

Nazaret (Națeret)

Rădăcina numelui Natzeret nu se cunoaște în deplin .Se presupune că provine din rădăcina „natzer” - a pastra - a cărei importanță ar fi „mlădița”. Creștinii interpretează numele ca fiind rădăcina muntelui pe care se află orașul. Se presupune, de asemenea, că ar fi vorba de peșterile din jurul muntelui care au existat în trecutul îndepărtat În anii 1933 și apoi în 1965 -1979 s-au făcut săpături arheologice găsindu-se obiecte de ceramică, oase omenești și de animale, din urmă cu peste 30000 de ani. Adică de pe vremea omului neolitic.

Nazaret nu e pomenit nici în Biblie și nici de istoricul Iosefus Flavius. Doar satul din apropiere, Kana,

de la nord-est, îl vom găsi ca existând încă din sec. II î.e.n. În poeziile vechi se găsește numele „Națeret”, ca unul din satele unde s-au așezat „Marii preoți”.

După Testamentul Nou, aici a fost casa lui Maria, în care a stat cu Iisus și bărbatul ei, Iosef cel Sfânt.

Începând din sec. V, așezarea a fost vizitată de pelerini creștini și s-au ridicat biserici bizantine. Prima este Bazilica din anul 427 și apoi Biserica Sfântului Gavriel, sec. VI, în apropiere de Izvorul Maria.

Odată cu cucerirea țării de către cruciați în jurul anului 1100 a început reconstrucția unor vechi locașuri sfinte .

Biserica Vestirii se află în centrul orașului ,care după tradiția creștină e construită pe locul unde a fost casa lui Maria ,mama lui Iisus și unde Sfântul Ga-

vril i-a dat „marea veste”

Biserica Iosef cel Sfânt (1914). După vechea tradiție a fost înălțată pe locul unde Sfântul Iosef ar fi avut un atelier de tâmplărie.

Mănăstirea Franciscană este o clădire mare construită între Biserica Vestirii și biserica Iosef cel Sfânt.

Biserica Gavriel cel Sfânt este o biserică grecească – ortodoxă de la mijlocul sec.XVIII, sub ea aflându-se cripta cruciaților de unde izvorește apa Mariei .

După vechea tradiție aici e locul unde Maria a primit Vestea cea Mare.

Biserica tânărului Iisus se află pe o colină înaltă în nord-vest, în centrul orașului, biserica fiind înălțată între anii 1906-1923. În apropiere se află o școală tehnologică care în trecut era „Casa de orfani”.

Biserica greco-catolică

se găsește în apropiere de Piața centrală a orașului. După tradiție în această biserică a învățat Iisus rugăciunile și a anunțat: „Eu sunt Messia”.

Biserica Mănăstirea Christi este o biserică franciscană din 1861 unde există o masă de piatră pe care ar fi urcat bunicul lui Iisus și trimișii săi.

Biserica anglicană a fost inaugurată în 1871 .

Biserica Antonius cel Sfânt se găsește în partea de vest a orașului, în vârful turnului aflându-se o sculptură și clopotele. Într-o parte a bisericii se observă o boltă rotundă și pe ea o cruce.

Biserica coptă se află lângă „mănăstirea păcii” în partea de est a orașului antic, în fața bisericii existând două turnuri de câte patru etaje cu acoperișuri roșii ,între ele aflându-se o cruce imensă.

Muntele săriturii sau muntele antic se află în partea de sud a orașului de unde se poate observa Valea Izrael, de la o înălțime de 397 m., aici fiind descoperite rămășițele omului preistoric.

După legendă, de aici a coborât Iisus spre vale, părăsind așezarea și tot aici în anul 2009 a avut loc Missa în prezența Papei Benedictus al XVI-lea.

Biserica palatul Bișovului a fost ridicată în sec. XIX, având forma unui dreptunghi cu trei laturi, sub fundație existând urmele unor peșteri din perioada romană.

În Nazaret se mai află multe alte mănăstiri a diferitelor credințe religioase...

Va urma

Rondelul zidirilor pentru iedera timp...

(- Palleoiubito: Scriitorului Marius
Bădițescu, psalm-olimp!)

Sunt zid pentru iedera timp
Lumina mă-nvăluie-n ghimp
Se năruie zid! Tu iedera crești
Amestec de pământ întru cerești!

Tălmăcim cu frig la răstimp
Și-un punct pe-ale lumii povești
Te năruie zid! Tu iedera crești!
Vai, voi zidiri pentru umbra de timp!

Sângele tău nu-mi dăruie vești
Lumina ne-nvăluie-n ghimp
Rămâie mie propriul meu anotimp
„A fi sau a nu fi-„!, dar când ești:

_ Nemaiiubito,
Vai, zid!- zid pentru iedera timp?!...

Rondelul unor replici din: Pământ și Apă!

Tuo ești mai mult o: Apă!
Eu sunt mai tot un: Vad!
Pe sânii Tăi un Greier: crapă!
Pe mână-Mea e-un : Șarpe-cald!

În Zarea-Ta vecia: șchioapă!
Pe Ochii-Mei minuni: se scad!
Că-Ți sunt mai mult un: Vad!
Că-Mi ești mai toat o: Apă!

Eu mire trist și fără de brad!
Tuo Zână-mea cu-aura calpă!
Eu tot mai tot de Moarte ard!
Tuo cât mai ceruită-n groapă!

Hei, Noi tot mai toți: Pământo-Apă!

Rondel cu TIMPUL-Verii: măcelar ascuns prin ochiul scurs!

De-i Timpul măcelar ascuns
(luminii noastre pururi netocmit!)
și nici cu sânge nu ni-i bine uns-
o, pe-ascuțitul lui cât,
cât oare Te-am iubit?!...

Poeme de Gandy Romulus R. Georgescu

Prin Noi își face rodul mai pătruns
și dă cu barda: sadic-nesfârșit...!
Nu vrea (O, Tempora!) să știe de iubit
e doar un măcelar pe ochi ascuns!

Pe lupi și miei la fel i-a-mpuns!
Taie din vene liniștiri de schit
– Iubire doar de i-ai stârnit
în carnea vie a ei
pân-la prăsele s-a pătruns

ca măcelar (sublim?!)
pe ochi ascuns?!...
(P.S.) – Nemaiiubito, Sfârșitul
Verii: i-un Copil- Răspuns?!
Și dac e: Ni-i oare Fatalul
„De-ajuns”?!)

Rondel cu ruga dezgropării de lumină...

- numai mamei mele, poema
aceasta, revină! -

Lumino, dezgroapă-mă de lumină
eu peste mine am trecut de mult
și-ncet, încet să sapi la rădăcină
să-mi fii izvor și să te-ascult

ca osândit și fără de vină
începe jocul, joc ocult;
de mine am trecut demult
dezgroapă-mă de lumină!

să-ți fie marea trecere prealină

mă du Lumino, luminii dedesubt
la sânul tău de-atâta cât am supt
iubiră-mea doar la destin se-nchină

Dar azi: dezgroapă-mă de tine Lumină!

Rondelul-mi epitaf (ori din: pravul – praf)

La țară, m-am fost murit un mort!
Pământ demult, de-acum țărână!
Și, mai uitând de groapa lor,
săteni mă port!
Iar vremea grea de gâturi le atârnă...

Țăran curat în faptă și în port!
Lumina mi-a brăzdat și fața ca o târnă!
La țară mortu-s bine mort!
Pământ-pământ, de-amu țărână...

Nemaiiubito, mi-i racla morții lin suport!
Tu, pentru noi,
șuvoi o lacrimă-mbătrână!
Pe ceruri,
carul de lumină osia-și-nfrână!
Se-adulă citadini
în sentimente de import...

Și iat, la țară,
mai mortu-s cât un mort!...

**DIN TOT SUFLETUL,
UN PAȘTE FERICIT ȘI
LA MULȚI ANI
DOAMNEI
VERONICA STRUJAN
ȘI CELOR DRAGI,
ACOLO DEPARTE!**

**Ștefan Lucian
Mureșanu**

Sărbătoare a iubirii la români, Dragobetele (2)

Neobosiți, exegeții: filologi, istorici, geografi, dar și arheologii au scos și vor scoate, într-un timp al istoriei care va veni, așa cum multe s-au descoperit sub pământul care ne ascunde nebănuitul trecut, atestări noi din care ne vom rândui descendența.

Revenind la perioada sfârșitului de secol al XIX-lea și până în prima jumătate a secolului al XX-lea, într-un interval de aproape două sute de ani, culegătorii de folclor au mai înregistrat și alte denumiri pentru această sărbătoare: Ioan Dragobete, Dragostitele, Sanction de primăvară, Cap de primăvară sau Cap de vară întâi, dar și Dragomiru-Florea sau Gran-guru.

Sărbătorit de tinerii satelor, până la mijlocul secolului al XX-lea, la 24 februarie sau la început de martie, ținând cont de calendarul gregorian sau iulian, se constată că această sărbătoare a iubirii datează dinaintea apariției creștinismului. În mitologia dacilor, zeul, care ulterior a fost numit Dragobete (în spațiul slav Glavo-Obretenia, a fost preluat de români ca onomastică, așa cum se va constata și în cazul altor sărbători din calendarul popular, Probajenii sau Obrijenia, Procoava, Ovidenia, Zacetania, Stratenia etc.) era pețitorul și nașul animalelor, cel ce oficia în cer, la începutul primăverii, nunta tuturor ani-

malelor. Exista credința că în această zi și păsările nemigratoare se strângeau în stoluri, ciripeau, se împerecheau și începeau să-și construiască cuiburile. Cu timpul, de la păsări, obiceiul a fost preluat și de către oameni, Dragobetele ajungând să fie considerat zeitate ce ocrotește iubirea și poartă noroc îndrăgostiților. Motivațiile preluării, au fost profunde, întrucât păsările erau privite ca mesageri ai zeilor, cuvântul grecesc pasăre însemnând mesaj al cerului și, de aceea, zeul a mai fost numit și Logodnicul Păsărilor.

În această zi, fetele și flăcăii, îmbrăcați de sărbătoare, se întâlneau fie în mijlocul satului, fie în fața bisericii, ca loc sacru de săvârșire a unei împliniri, iar de acolo, în tinerasca veselie porneau pe dealuri să caute, prin păduri și lunci, flori de primăvară. Florile de început ale primăverii constituiau în credința oamenilor de la sate mijlocul înfăptuirii iubirii dorite. Dacă fragii erau înfloriți erau adunați de fete în buchete pe care le puneau în lăutoarea fetelor, rostind cuvintele rituale: Flori de fragă / Din luna lui Faur / La toată lumea să fii dragă / Urâciunile să le desparți. De asemenea, adunau toate florile care

învinseră frigul, ridicându-și semețe capetele la soare, surâzându-le: viorele sau tămâioare pe care le strângeau în buchetele și le păstrau până la venirea verii, de sărbătoarea Sânzienelor pe care le aruncau în ape curgătoare, rostind descântece pentru ursit învătate de la femeile în vârstă ale satului. După acest ritual al jocului iubirii se aprindea un foc mare pe dealurile golașe din preajma satelor. În jurul acestuia fetele și băieții discutau, glumeau și cochetau. Spre prânz, fetele coborau în fugă spre sat. Fuga, fiind denumită zburătorit, era o copie a jocului împerecherii la păsări, căci nu întâmplător împătimitorul Zburător a fost creat în credința poporului ca zeu al trezirii fetelor la iubire. Fiecare băiat urmărea fata care îi căzuse dragă și dacă o ajungea, de altfel trebuia să o ajungă, urma sărutul în văzul tuturor, un sărut ce semnifica logodna ludică, care, de multe ori, era finalizată cu logodna adevărată. De aici a rămas zicala: Dragobetele sărută fetele! În lucrarea sa „Sărbătorile poporului cu obiceiurile, credințele și unele și tradiții legate de ele”, inimosul folclorist român Constantin Rodulescu-Codin (1875-1926) consemna:

Dragobetele e flăcău iubieț și umblă prin păduri după fetele și femeile care au lucrat în ziua de ragobete. Le prinde și le face de râsul lumii, atunci când ele se duc după lemne, flori, bureți... În urma acestui fapt a rămas și zicala referitoare la toate femeile care nu respectau această sărbătoare a odihnei prin iubire: Nu te prindă Dragobete prin pădure! Aceste cuvinte, care constituiau un avertisment, erau și o atenționare a înnobilării sufletului prin dragoste. Era un semn rău dacă o fată sau un băiat nu-și întâlneau, în ziua de Dragobete, perechea care să-i placă, se credea că tot anul aceștia vor rămâne neiușiți. Credința populară mai spune că cei care participau la această sărbătoare erau feriți de boli tot anul. Tinerii considerau că în această zi trebuie să glumească și să respecte sărbătoarea pentru a fi îndrăgostiți tot anul. Împlinirea dragostei prin căsătorie constituia pentru băiat culegerea a două fire din floarea dragostei din pădure. Acele două fire tâ-

► nărul le sădea în grădina curții lui.

Dacă tulpinele se apropiiau una de altele în timpul creșterii lor atunci cu siguranță tânărul urma să se căsătorească cu fata pe care și-o alesese. Din cercetările făcute în câteva dintre satele Teleormanului mi s-a relatat faptul că toate tulpinele florii dragostei, care s-au alăturat una de alta, căsătoriile au fost după dorința tinerilor.

În cadrul ceremoniei acestei sărbători, copiilor li se prindea de mijloc un șnur colorat în roșu și alb, de care se lega un bănuț de argint, pentru a-i proteja împotriva bolilor, oamenilor mai în vârstă li se cădea grija atentă față de toate animalele din ogradă, dar și de păsările cerului. În această zi nu se sacrifică nicio vietate pentru că altfel s-ar fi stricat rostul împerecherilor.

De asemenea, în această zi nu se cosea și nici nu se lucra la câmp. Singura activitate era curățenia generală din interiorul casei, pentru ca tot ce avea să urmeze să fie cu spor. În unele sate românești se scotea din pământ rădăcina de spânz, cu multiple utilizări în medicina populară, care, în egală măsură, salva viața, dar provoca și moartea.

Tot un vechi obicei străvechi, întâlnit în unele sate din estul țării noastre, ne arată cum femeile obișnuiau să atingă un bărbat străin de familia sau de satul în care conviețuiau, pentru

a fi dragăstoase întreg anul. Fetele mari însă strângeau de cu seara ultimele rămășițe de zăpadă, numită zăpada zânelor, iar apa topită din omăt era folosită pe parcursul anului pentru înfrumusețare și pentru diferite descântece de dragoste. Bărbații nu trebuiau să supere femeile și nici să se certe cu ele, pentru că altfel le mergea rău tot anul.

În mitologia română Dragobetele este asociat personajelor Panteonului greco-roman Cupidon sau Eros. Astăzi, sărbătoarea de Dragobete este considerată echivalentul românesc al sărbătorii Valentine's Day, sau ziua Sfântului Valentin, sărbătoare a iubirii. Dragobetele se diferențiază de blajinătatea Sfântului Valentin din tradiția catolică, ca un bărbat tânăr și frumos, arătos, cu un temperament năvalnic.

Mitologia cosmogonică, în care sunt descrise momente ale genezei poporului nostru, afirmă că Dragobetele a fost fiul preferat al Dochiei, despre care renumitul mitolog, Romulus Vulcănescu, în monumentală Mitologie Română, îl prezenta ca un flăcău chipeș și iubăreț, trăsătură principală a locuitorilor acestor regiuni. El era un zeu temut de fecioarele și femeile locului, pe care strămoșii noștri îl considerau naș cosmic, oficiatorul tuturor nuntirilor de la începutul fiecărei primăveri, atât la oameni cât și animale.

Dragobetele era considerat zeul bunei-dispoziții, celebrată prin veselie și petreceri de la care se porneau de multe ori discuțiile viitoarelor căsătorii.

Față de consemnările etnologilor și filologilor noștri, care au studiat și fixat anumite teorii sub o influență nefastă câteodată, contrară firii lucrurilor ce puteau fi cu adevărat demne de cercetat înainte de anul 1990, aș opta mai mult pe legătura acestei sărbători ca fapt existențial în calendarul trac, preluat de daci, decât ca împrumut din limba slavă. Susțin prin aceasta și o veche legendă atribuită miraculosului fiu al Dochiei și, anume, a dorinței lui de a o face pe aleasa Divinului Creator să se îndrăgostească lumeste. Fecioara Maria, nu se cunoaște faptul dacă născuse pe Fiul Domnului, nu se va lăsa prinsă în mrejele Cupidonului Dochiei și îl va transforma pe acesta, pentru îndrăzneala lui, într-o buruiiană numită Năvalnic.

Având cunoștință de protectoarea creației deusiene, suferind amarnic după fiul ei favorit, Dochia o va trimite într-o zi geroasă de iarnă, pe nora sa, la râu cu un fir din lână neagră, spunându-i că nu avea să se întoarcă acasă decât numai atunci când firul de lână va fi albit. Înghețată și plânsă, tânăra fu vizitată de Iisus care, făcându-i se milă de ea îi dăruie o floare roșie cu ajutorul căreia firul de lână se

albi. Din curiozitate, tânăra femeie îi ceru să-i spună numele, pentru a-și aduce mereu aminte de minunea cu care a făcut ca firului negru de lână să se albească. Iisus i-a spus că numele lui este Mărtișor. De atunci, soția Dragobetelui, a început să împartă fetelor necăjite, pentru a primi bucuria miracolului, șnururi de lână roșie.

Se cunoaște că slavii au venit pe teritoriul țării noastre, ca popor migrator, în perioada celui de al VII-lea secol al erei noastre, peste tot ceea ce dacia dețineau ca ceremonialuri și vechi tradiții strămoșești. Cert este că ritualul nuntirii, în special cel al vestirii, nu puteau să fie decât obiceiuri ale unui popor stabil, cum erau dacia, și nicidecum ale unui neam migrator, ca slavii. Tradiția nuntirii, a pregătirii tainelor căsătoriei prin pețire, era un obicei străvechi, la care cuvintele, care au format denumirea sărbătorii de Dragobete, trebuie căutate în vocabularul limbii dacilor, pentru că această sărbătoare, expresie a iubirii, a dragostei fertile, a însemnat mult în tradițiile trace de s-a păstrat până astăzi, pe întreg teritoriul locuit de români. Ar trebui consemnat faptul că această sărbătoare și-a avut un rost al ei în sânul populației din Oltenia, regiune locuită de daci cu o distanță remarcabilă față de ceea ce a însemnat influența slavă asupra obiceiurilor poporului nostru. **Va urma**

Poeme de George Baciu

PORTRET

Ea era părul de lângă fereastra lumii mele,
bătrân, aplecat spre răsărit,
devastat din când în când de copiii vecinului de Rai,
mângâiat în toamnele târzii de lumina felinarului
de pe digul din coasta inimii.

Cu frunzele încă ruginii,
atârând între diminețile ochilor,
își zornăie tăcerea în clopotnița buzelor
aruncate-n suspin de fiecare pântec
însămânțat pe muchia de lut
a rădăcinii.

Ea era părul de lângă fereastra lumii mele,
bătrân, aplecat spre răsărit,
ca o cruce strivită de lehuzia
Mariei, înainte de facere.

ÎMI LĂSAM TÂMPLA

Îmi lăsam tâmpla pe umărul ploii
ce sughița mut, în melancolia înclinată
a zilei, fugărită pe străzi
de copacii cu trotuarele în gură...

Și cădea sânge din coasta sărutului
cu care ți-am îndrăgostit umbra
atârnată într-un plisc de pasăre
prelinsă spre cer.

Se udaseră sentimentele,
că le picurau trupurile subțiri
ca un gând.
Și ploua răsturnat, despletit, fără margini,
și te ștergeam cu prosopul inimii,
bucată cu bucată.

CÂND GÂNDEȘTE LUNA

Când gândește luna
rostogolită printre bocancii
noptii, aruncată-n fâșii,
înțelesul trupului ei

se scurge peste muchia patului
și frumosul i se crapă
ca o dimineată prelungă,
împinsă de vânt mai spre cotul gurii
cu care o mușc de suspin.

Urlă tăcerea
încolăcită pe sprânceana ferestrei,
prin care privește departele,
tremurând a oboseli.

Iar ea,
singurul lucru firesc din aproapele meu,
își suieră corul sânelui, cu parfum de cutremur
și auz de păcat.

Și se emoționează aerul
în gura căscată a îmbrățișării
și se-ndrăgostesc cuvintele,
sunându-se din oase.

Când gândește luna.

ALERGAM PRINTRE TÂMPLELE IERBII

Alergam printre tâmplesle ierbii
și mă pipăiau mușchii,
și nervii întâmplării,
os cu os...

Aerul avea chipul ideii
cu care ți-am râs înfățișarea,
privind curioasă carnea cuvintelor
intrate în mâna cu răsuflare
de nins.

Alergam printre tâmplesle ierbii,
ca și cum roua începuse
să nască
piciorul sprijinit în mine.

NU AVEAI UNGHIURI

Nu aveai unghiuri, nici margini.
Ca un trup de piatră,
tocit de sandaia râului,
stând lungit sub sprânceana lunii.

Încă mai treci, ca alaltăieri,
fără frunze și fără umbră,
printre mine și niciunde,
cu capul spart în tăcere.

Numai aerul, cu chipul pătat de aripi,
pe partea cealaltă de stradă,
îți prefăcea legănarea în două lucruri,
pământind o sferă.

Emil Dumitru

Rutina, fără să-ți dai seama, te transformă după mulți ani într-un robot. Iar atunci când viața nu te mai obligă să execuți această rutină, simți că totul este anapoda... și cazi, fără să-ți dorești, într-o dilemă! De fapt, roboto-monotonia, ucide lent și sigur și este cel mai nociv "drog", al omului contemporan...

Cu alte cuvinte, această dilemă - dar nea Gogu nu știa că se numește așa! -, îl frământa de câteva zile: ce-o să se facă el când nu va mai trebui să se scoale dis de dimineață? Când nu va mai trebui să se îmbrace și să plece la serviciu... apoi ce-o să facă după aia, toată ziua?...

Pentru nea Gogu, "cheferistu", cum îl cunoștea mai bine lumea din sat, ziua cea mare "de pensionare" sosise!

Ciudat lucru, chiar dacă așteptase pensionarea cu multă nerăbdare în ultimii ani, cu cât se apropia data scadentă - dar și mai grav de câteva zile parcă - îl tot rodea o neliniște interioară, și în zorii ultimei zi când trebuia să mai meargă la serviciu: o zi, doar o singură zi, o stare ciudată de apatie pusese stăpânire pe el. Trezit de mult de ceasul deșteptător, "C.F.R.-ul" cu cele două sonerii mari, cât clopoțelul lui de la bicicletă, parcă nu-i venea să se coboare din pat... Îl frământa ceva și-l chinuia o moleșală generalizată în tot corpul, parcă niște

Precizie... matematică!

brațe nevăzute îl țineau într-o înlanțuire molatecă și îl trăgeau la somn.

Acu', hai sus Goguță... ce mai contează o zi, la deal ori la vale! își spuse, ridicându-se anevoie în capul oaselor.

- Gherghino!... Opa fă, mai oprește porcii!... o înghionti pe nevastăsa.

- Ce-ai mă?...

- Scoală! Că s-a crăcnat dă ziuă... Auzi cum te cheamă cocoșu'!...

- Ai înnebunit mă?... D-abia e cinci...

- Scoală fa, n-auzi?

- Pachetu' e în frigider...

- Vreau să mă îmbrac cu salopetele alea noi!... Adumi-le, că nu știu unde le-ai pitulat?

Gherghina auzind o asemenea dorință neobișnuită din partea bărbatului, parcă se trezi brusc. Se ridică greoi în șezut și încă buimacă de somn, îl luă la rost:

- Bine mă... și duminică!? Duminică... cu ce te mai îmbraci să te duci la un țoi, la cumparativă, ai?

- Ai fă, că nu le murdăresc... adă-mi și bocanci ăia noi!...

- Nu vrei mă și ciarapi ăia noi, pă care, d'abia i-am gătat?

- Da bravo, fă! Uite ce muiere dășteptă ești! Să nu te dăochi, că bine zici! Atunci, adă-mi și maiou nou și izmene noi... Mă-

mbrac tot, de sus și până jos, cu țole noi, ca la sfințele sărbători de Paști... ha, ha, ha! râse el cu poftă.

Gherghina duse mâna la gură să-și ascundă o parte din semnul de uimire ce i se întipărise pe față. Îl cunoștea foarte bine pe Goguță al ei, mâncaseră saci de sare împreună, dar râsul bărbatului o îngrozi. Nu era al lui, sunase ciudat, sinistru între pereții casei și se amplificase și mai tare în urechile ei.

- Da' unde te duci tu, mă bărbate!? La horă sau la servici'? Îl întrebă și mai mirată Gherghina coborând din pat.

- La servici', fă muiere, unde păcatele mele să mă duc! Da' azi - ai uitat tu, că eu ți-am tot spus! - e ultima zi și gata: ies la pensie! D-aia vreau să mă îmbrac cu țoale noi, acum a înțelegi?

- A!... păi așa spune mă pezevenghiule, ca să pricep și io! Da' vezi ce faci, să nu murdărești salopeta, că dero nu mai am...

Soarele se ivise zămbitor la orizont și sta cocoțat pe culmea dealului, pitit copilărește printre vârfurile plutelor bătrâne și rare, când nea Gogu ieși în bătaura largă. Nici nu mai era nevoie să-și consulte ceasul de la mână - cumpărat din banii primiți

drept "bonus" -, căci el știa precis cât este ora după poziția soarelui, indiferent de anotimp. Privi scurt spre discul portocaliu: s-apropie dă cinci jumate! Am destul timp!...

Vârându-și mâinile în buzunarele mari și adânci ale salopetelor noi, privindu-și satisfăcut curtea și toate acareturile, zâmbi satisfăcut. Toate erau trudite de mâna lui și cu ajutorul Gherghinei. Se uită cu milă la poarta dinspre grădina mare ce sta într-o rână, agățată doar într-o balama... la bolta cu viță-de-vie, care de la ultima zăpadă se curbă la jumătate și încă nu avusese timp s-o dreagă... la gardul dinspre vecina și el dărăpănat, gard pe care în urmă cu mulți ani, îl mai sărise, chipurile, după o găină sau după... zâmbi: dă mâine, gata, voi avea timp berechet dă voi... însă, păcat că nu mai sunt tânăr și nici...

Simți cum răcoarea dimineții îl îmbrățișează și mai strâns iar puținul păr i se zbârlește în creștet. Auzi în spatele lui, ușa casei deschizându-se.

Capricii de primăvara

Melania Cuc

În pantofi cu toc cui,
Neliniștea mea tropotește
Pe caldarâmul pictat cu
îngerii zăpezii de ieri.
Alte păcate îngroașă
foaia ziarului
În care am ambalat
ghioceii și amintirile.
Din sticlă ieftină și verde este și secunda
Pe sub care trec cu vioara lui Enescu la braț.
Deși sunt afonă, cânt în gura mare
Geamparale, rock
Și toate serenadele cu trandafiri înfloriți...
Universul meu intră perfect
Într-un plic mov și mai parfumat
Decât străina ce coboară din Orientul de Est.
Nimic nu este imposibil
În dimineața asta peste care soarele și gunoierii
Trag târșul de nuiete al unui nou început.
De ce te iubesc?!

Eu sunt ceea ce sunt,
O scamă de poem
Agățată de haina ta, Veșnicie,
Un punct și o virgulă
Pe foaia asta velină...
Dincolo de turnu-mi de fildeș,
Tremurând pe picioare prelungi
Mama mînzului
Rupe în dinți cordonul de argint.
Lumina a renăscut!
Nechează de sub coaja de sare toți caii de mare
Și... în planul opus,
Merii pădureți schițează umbre chinezești pe pereți.
De ce te iubesc,
Himeră cu unghii fragile și dinții linchizi,
Lostrița înnotând prin ceruri?!
Sunt numai vagabondul care
De aseară poartă pălărie cu pamblică moale
De catifea.
Ș, apoi?
Trece doar o iluzie prin burugul meu
Cu șifonuri dalbe în ferestre-nguste
Și sevele sculptând statui în crengile de tei.
Măinile tale mă mângâie,
Mă rup în două, în patru; în cruce
Așa, ca pe o prescură din grâu de anul trecut.

► - Gherghino!...
strigă el fără se întoarce.

- Ce mai vrei mă? îl
întrebă ea din prag. Ce-
ai mai uitat?...

- Adă-mi și basca a
nouă, că-mi îngheață in-
teligența!... apoi se în-
toarse către ea: Și, mai
comentă el, n-o să-ți
placă să ai în bătaură,
unu' cu inteligența în-
ghețată!... Eu vreau s-o
am dăzghețată, că și așa,
țara geme dă restu'!...

Gherghina, și mai
speriată, auzind aseme-
nea vorbe, pe care le
consideră "în dodii",
scuipă de trei ori în di-
recția lui, apoi dispărând
în casă după bască, fă-
cându-și de trei ori sem-
nul crucii, mai zise:
Doamne apără și ferește!
Ptiu, ptiu, ptiu! Piei Sa-
tană dă lângă el!...

"Calu' " lui nea Gogu,
adică bicicleta, îl aștepta
cuminte rezemată de șo-
pron. Sclipea de curățe-
nie, iar spițele străluceau
ca niște raze de soare.

O admiră îndelung,
era a cincina sau a șasea
bicicletă – le uitase exact
numărul -, dar și cea mai
bună și durabilă, o "ru-
sească" albastru deschis,
luată din oraș: patruzeci
dă ani, dus-întors, pă
ploaie, pă vânt, pă
soare... a câte zece kilo-
metri zilnic, fac... da' lasă
că am timp dă mâine în-
colo să tot calculez!...

Își aranjă mai bine
basca pe cap, luă „calu”
de coarne, îi cercetă gri-
julu roțile, să vadă dacă
sunt în regulă sau nu, și
molcom plecă spre
poartă. Mai întoarse
capul să mai privească o
dată bătaura...

- Gogule, mă! strigă
nevastă-sa din prag. Ai
uitat pachetu'!

- Nu l-am uitat fă!...
zise așa, ca pentru el, în
șoaptă. Apoi îi răspunse
cu voce tare: Azi nu mai
nevoie de el!

- Și ce mănânci, mă?
- Azi voi mânca la
bufet!

- Da' ce mă, ne dă
banii afar' d'în casă? Ai
bani dă bufet?

- Uite că am! Numai
așa dă sanchi! spuse el și
mai tare și plecă.

Ca să ajungă la dru-
mul bun, la cel asfaltat,
avea două variante:

- prima, folosită cel
mai mult vara și doar pe
vreme frumoasă, indife-
rent de anotimp, era
mai scurtă și câștiga
timp prețios pentru a
fuma în tihnă o țigară cu
Stan, colegul lui de tură.

Trebuia să meargă peste
câmpuri, pe o potecă
croită de el în fiecare pri-
măvară: el se chinuia și o
refăcea, iar toamna, trac-
toriștii i-o arau! O băta-
torea cu pasul, mărunț și
apăsător, mergând pe
lângă "cal" câteva zile,
până poteca devenea
bună de mers pe ea cu
bicicleta.

- a doua variantă era
de rezervă în cazul în
care prima, datorită in-
temperiilor nu putea fi
folosită. Era cu mult mai
lungă și trebuia să stră-
bată tot satul, să dea bi-
nețe și-n stânga și-n
dreapta, și treaba care-l
enerva cel mai tare, să
răspundă mereu la ace-
iași sâcâitoare și insis-
tentă întrebare: „unde
mergi, bre nea Gogule,
așa cu noapte-n cap?”

Va urma

Octavian Curpaș

DAMIAN Theodor:
„Exerciții de înviere”,
Editura Universalia, Bu-
curești, 2009, 121p.

În căutarea
Ierusalimului
spiritual

Citind titlul volumului de versuri „Exerciții de înviere”, scris de Theodor Damian, te întrebi dacă nu cumva ai de-a face cu o carte de teologie sau cu o culegere de predici pe tematica nemuririi sufletului. Dar de îndată ce deschizi această carte, îți dai seama că vocația teologică și poetică a lui Theodor Damian s-au îmbinat într-un mod armonios, pentru a da naștere unei poezii cu totul speciale în literatura română.

Theodor Damian este autorul volumelor: „Introducere în istoria creștinismului. Primul mileniu” (2008), „Filosofie și literatură: O hermeneutică a provocării metafizice” (2008), „Pașiunea textului” (2003), „Semnul Isar” (2006), „Nemitarnice” (2005), etc.

Descoperind
mistere

Codificarea sub formă de poezie a unei cugetări filosofice și de multe ori religioase poate să surprindă pe un cititor neinițiat în acest meșteșug, dar chiar și în acest caz, efectul va fi benefic, fiindcă până la urmă, o poe-

Filozofia limbajului liric a „Exercițiilor de înviere”

Theodor Damian

zie este mai expresivă decât o mie de cuvinte spuse altfel. De aceea, prin volumul „Exerciții de înviere”, autorul ni se oferă drept călăuză în descoperirea și acoperirea misterele pe care le întâlnim de-a lungul cărării vieții, a temelor fundamentale ce stau la granița dintre lumină și întuneric, viață și moarte.

„Foamea
de unu”

„Foamea de unu a intrat în lume/ din nou,/ ceea ce n-am văzut/ aceea am cunoscut/ lumea murea și învia/ într-o coajă de ou.” Această foame de unu, de refacere a unității primordiale se constituie ca mișcarea fundamentală a întregului univers și chiar a întregii lumi, trecând prin diferite faze de evoluție, prin diferite cicluri de „moarte și înviere” pentru ca în final,

Octavian Curpaș

mirajul cojii de ou să se arate.

„Scrisorile
pelerinului”

Trăind într-o lume fracturată de o geografie nemiloasă, ce desparte teritorii întinse de uscat cu oceane adânci, dar și cu o diversitate uneori, aberantă, de tradiții, culturi și istorii, cel care călătorește constată că niciodată nu ajunge la acel repaus care să-i ofere odihna deplină. Tot astfel, Theodor Damian ne poartă prin diferite locuri și timpuri în „Scrisorile pelerinului”, un pelerin aflat în căutarea unui Ierusalim pe care nu-l găsește și care poposește din loc în loc prin Malta, stând de vorbă cu cavalerii, mergând printre palmierii Granadei, unde „verbele la timpul trecut/ se înecă în prezent”, ajungând chiar și în nordicul Helsinki, unde „la ora

zece noaptea/ soarele e încă pe cer”, sosind în Argentina, unde „am mai călătorit/ de la Apenini la Anzi cu Edmondo de Amicis”, revenind din nou, în emisfera nordică, pe malul Mării Baltice, la Malmö și continuând astfel, pe întregul mapamond.

„Atunci am
văzut luna”

Un pelerin sau un peregrin este o persoană ce nu își găsește niciodată, nici locul și nici identitatea, care în final, abandonează călătoria geografică pentru una spirituală în lumea ideilor, a lui Platon, în lumea filosofilor și în lumea religiei. „Când am fost sfetnic de taină/ la zidirea lumii/ atunci am văzut luna/ prima oară/ înainte de a se naște.” Până la urmă, frumusețea autentică, repaosul cosmic și exercițiile de înviere se regăsesc în această frumusețe interioară, în această căutare după iluzii deșarte, după „Atingerea oului cosmic” și a „Foamei de unu”, pentru a ajunge la timp „La slujba de seară”, pentru a vedea „Un clopot arzând”.

„Exerciții
de înviere”

Într-un astfel de efort ai nevoie de „aripi”, pentru că „de multe ori bea căprioara/ din apa lină a izvorului/ ca să-și astâmpere setea.” Această sete de a ști, de a cunoaște, de a de- ▶

► veni și de a ră-
mâne le regăsim
în poezia „Exerciții de
învierie” ce dă titlul
acestui volum.

„Un cântec de dragoste”

„Un cântec de dra-
goste/învolează
ma- rea cea mare/se
aude pe plajă/dar înfio-
rează adâncul/și răsko-
lește întreg universul.”

Întotdeauna, lângă
marea cea mare se în-
tâmplă să găsești și să
te regăsești același și
cu totul altul, revenind
la originile vieții, ale
istoriei și ale întregului
univers, pentru că o
învierie înseamnă o în-
toarcere, o redare spre
viață a ceea ce era
mort, o apariție a celui
dispărut. Dar pentru o
învierie autentică ne
trebuie un templu, o
jertfă, o slujbă și-un
mormânt care să fie
deschis prin har sfânt.
„Templul este fierbinte
mereu/ tămâia și jert-
fele și inimile/ îl țin în-
cins/așa cum cuprin-
sul se încinge de necu-
pins.”

Eternul Cuvânt

Prin urmare, citind
versurile scrise de
Theodor Damian, ajun-
gem la acel „Țipăt din-
tâi”, la acea întâlnire cu
originile a tot ce există,
pentru ca în final, să ne
întâlnim cu noi înșine,
stând la margini de ce-
ruri și de pământ, aş-
teptând învierea aceea
ce nu poate niciodată să
moară – Eternul Cu-
vânt.

Universul - Un copil fără de început și fără de sfârșit

Poem (haibun) de
George Nicolae Stroia

Universul. Creația multiubitului
Tată Ceresc. Dar ce e Universul? Ce
este, de fapt? Un râu de idei îmi curg
acum prin minte. Ceva blochează,
însă, izvorul nesfârșit de cuvinte...
nespuse.

Un ochi se deschide
Ca să privească totul
Începutul și sfârșitul
Liniștea stelelor de fum

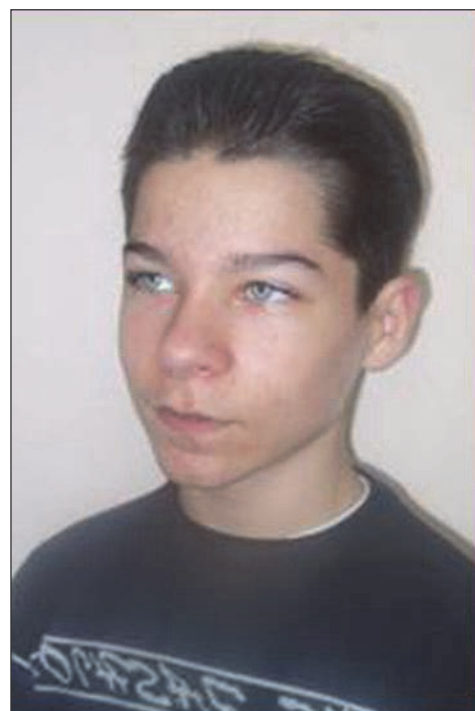
Mă apropii încet, încet, de mur-
murul blând al acestuia, pășind iarba
moale și caldă de constelații, împle-
tită în planete de fum, cu nuclee de
vise. Deodată zăresc o păpușă, cu ecu-
son de veselie, pe care scria:
COPILĂRIE.

Fum astral de tămâie
Fire de mătase
Peste ochi și clipe
Peste firea toată

Apucând păpușa, am simțit cum o
căldură puternică, dar plăcută, mă in-
undă. Păpușa devenise... Soare. Mi-a
scăpat din mână, a căzut într-o mare
nesfârșită și întunecoasă, iluminând-o.
Din acel moment, marea s-a numit
Univers și s-a transformat într-o fi-
ință vie.

Dincolo de vis
Dincolo de speranță
Întindere nesfârșită
În ochi limpezi

El, Universul, simte orice păcat pe

care noi, ființe mai mult decât neștiu-
toare, le săvârșim. El suferă, spu-
nându-și amarul Tatălui său,
iubitorul Dumnezeu, care ne iartă de
fiecare dată. Însă, Universul își aduce
aminte de harul cu care l-a înzestrat
Tatăl său: acela de a fi copil, cu inima
pură. Un copil, condamnat la... Veș-
nicie.

Și ieri și azi și mâine
Un alt și alt răsărit
Mai mic sau mai mare
Un zbor către infinit

Universul, găzduitorul tuturor –
stele, planete, constelații, Om, Oa-
meni, ființe dragi. Inima de copil a
Soarelui nu încetează să bată și să
râdă cu poftă. Universul e plin de ne-
cunoscute. Un lucru este sigur, însă:
Universul e copil pentru totdeauna.
Oricine îi poate descoperi tainele.
Trebuie doar să ne îmbogățim cu
strălucirea universului nostru inte-
rior: COPILĂRIA!

Curată nesfârșită adiere
Cu aromă de mere coapte
Și de roșii maci de câmp
Stelele sângerii ale sufletului

Există o tradiție în ceea ce privește cetățile grecești, și anume ca la temelia acestora să fie o

În căutarea Adevărului. Oameni iubiți (6)

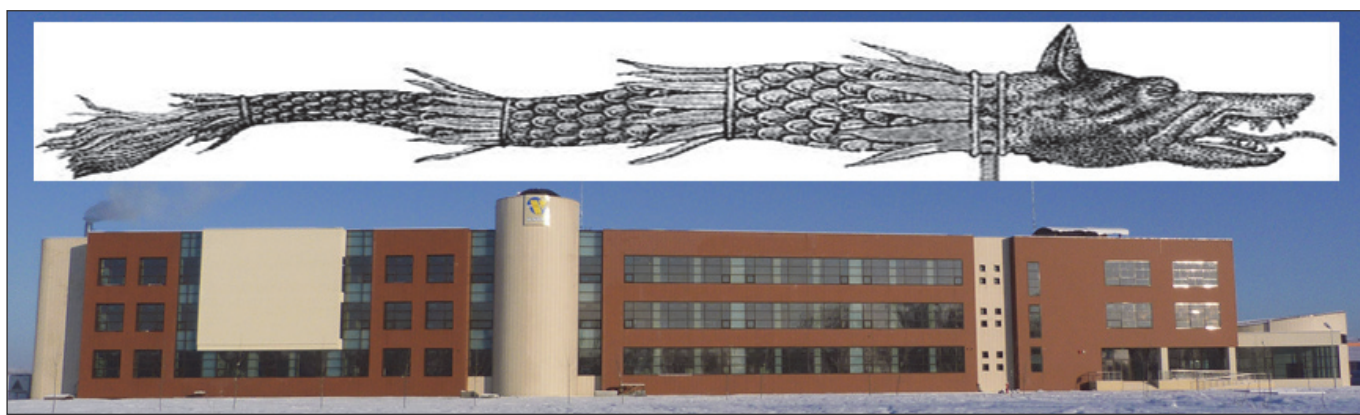
*„Uneori, lacrimă nuferi...
Nuferi cu parfum de speranță și aripi..
aripe Lumină.” Sibilla*

poate că o făcu și pentru a sta în biserica familiei înaintea mormintelor tatălui și bunicului său. Există un timp pentru meditație, rugăciune și

tehnologică multidisciplinară, pe scurt ICSTM și are forma asemănătoare cu steagul de luptă al dacilor liberi. Lupul, simbol al inteligenței,

tori.

Poate că numele secret (ezoteric) al Cetății Științei, ce poartă titlul “Dacia revival”, nume care ar sta la temelia construcției, conferind astfel în mod simbolic un temei al lumii, nu este în fond atât de bine ascuns. Nu este nevoie de o arheologie în sensul propriu al cuvântului pentru a descoperi ce stă la temelia construcției, ci mai degrabă de o arheologie

inscripție cu numele adevărat al cetății, ascuns (ezoteric) diferit de numele cunoscut (exoteric) al acesteia. O cetate a științei a fost construită pe valea Ialomitei, la poalele Mănăstirii Dealul, între două poduri trainice, unul purtând numele de Mihai Viteazul (sau Bravul), pod ce leagă Mănăstirea Dealul de Cetatea Târgoviște. La mănăstirea Dealul stă capul domnitorului Mihai Viteazul, cel ce a unit pentru prima oară la 1600 Țările Românești. Când trebuie să juri credință, cel mai bun loc este biserica din mănăstirea Dealul, acolo unde și Mihai Viteazul i-a pus pe trimișii împăratului creștin să-i jure credință, dar

oficiere; există un timp pentru înfruntare, luptă și risc, pentru îmbulzeală. Lăsând toate baltă, ieșind din spațiul temporar în atemporal „Il est alle au canon” cum spun militarii francezi, spre deosebire de mareșalul de Grouchy care a precedat îndelung și care nu a pus în aplicare principiul acesta capital și a contribuit astfel în bună parte la pierderea bătăliei de la Waterloo. Dimpotrivă, așa cum voievodul nostru a procedat la 1600 și noi am intrat imediat în acțiune, am mers într-acolo de unde vuia larma luptei și am așezat cetatea științei de-a curmezișul cursului incompetenților. Cetatea adăpostește un institut de cercetare științifică și

dreptății și nesupunerii, apare foarte des în viața dacilor. Ei foloseau capetele de lupi și șerpi pentru steagurile de luptă. Sunetul produs în timpul alergării amplificând rezonanța sonoră îi înspăimânta pe dușmani. Cetatea stă aici ca o navă venită din alte timpuri și pare așa de ușoară că ar putea la fel să plutească și pe mare. Aici sau mutată prin văzduh ar fi tot cea mai frumoasă. Locașul ales va sta veșnic între lumina de ieri și tristețea de azi și va lumina asemenea unui far în noapte, călăuzind speranțele unor oameni aflați pe corăbii în derivă. El va fi un cântec de iubire împletit cu cântec de moarte, așa cum le plăcea dacilor nepieri-

spirituală, echivalentă cu interpretarea unei legende, pentru a ne da seama că un oraș, o construcție, o lume, își are temeiul și este susținută de existența unor valori, ele fiind întâi de toate “piatra din capătul unghiului”. E timpul să cunoaștem sensul vieții. Cunoașterea omului este determinată de dorința omului de a afla, de a ști și de a descoperi lucruri noi, pe tot parcursul vieții sale, cu scopul de a determina o evoluție tehnologică și mentală, atât socială cât și personală. Cetatea științei va fi o cetate a cunoașterii, o cunoaștere cu scop sau fără scop. Ambele cunoașteri duc spre Adevăr, fiecare pe altă cale, știute numai ►

Casa poetului este un loc special, singular, în care totul este altfel decât în orice altă casă...

Aici aerul, lumina, mirosurile sunt diferite

Text despre apă și casa poetului

față de alte interioare. Căci în casa poetului aerul mângâie cu delicatețe, gingășie și grație obiectele și trupurile, sau poate fi apăsător și greu ca plumbul...

Lumina cade sideral intonând arii de iubire, de speranță și triumf, dar și simfonii funebre...

Aici miroase a flori de primăvară, a smirnă, a

dorință și a dragoste, dar și a tristețe, a durere și a tămaie...

Și toate astea din cauză că el, poetul, cară de afară frumusețea și mizeria lumii înconjurătoare pe care le preia involuntar în pori și în circumvoluțiuni, le depune în habitatul lui creativ, unde se imprimă ireversibil...

Așa că ai grijă tu, mușafirule, neinițiatule și gândește-te bine înainte de a intra în casa Poetului Adevărat, căci, într-un fel sau altul, vei ieși de acolo profund marcat...

Cu toate astea, casa poetului este cel mai sigur loc terestru, pentru că ea nu poate fi năruită decât de Apă, care, în afară de om, este singura entitate cu genă celestă, dar cu puteri infinite mai mari decât ale lui ea fiind unicul zeu văzut și cu care Poetul Adevărat se află în deplină armonie.

► de Creator, căci ele sunt dezvăluite omului cu un scop anume. Ne facem iluzii când considerăm că numai omul singur poate descoperii Adevărul. Am devenit o lume fără abis intern, fără viață, fără valori. De pretutindeni auzim zvonul necunoscutului și cineva ne spune că suntem mai valoroși, când prin entuziasmul sau iubirea noastră, printr-un gând sau faptă mare adâncim și mai mult misterul acestei lumi despre care suntem obișnuiți că nu simte și nu judecă. Noi, o mână de oameni, urmașii meșterului Manole, am îndrăznit să clădim o cetate cum alta nu mai e. Nebuni de curte nu am fost, nici oameni, ci urmași ai dacilor. Timpul nostru a fost zgârcit, măsurat și nu ne-a îngăduit nici o răsuflare mai mult dincolo de schelele minunii. Dacă fapta noastră nu a fost bună, a fost cel puțin frumoasă sau puțin înspăimântătoare. Dacă locaș de știință nu va fi să rămână cel puțin semn de amenințare ridicat de oameni împotriva puterilor. Ne-am pus trupurile din zori și până-n asfințit în muncă și foc. Viață în trecere cu tresărire în stea, ne-am trasat destinele. Fără de harul celui de sus nu am fi învins puterile din adâncuri. Cei ce vor

veni după noi vor judeca mai bine partea bună. Nedrepti niciodată să nu fim cu întâmplările. Ne-am pus la temelia clădirii iubirea, speranța, chiar și suferința. Amintirile nu se vor stinge curând, ochii nu se vor închide, iar urechile vor auzi urlatul lupului. Lacrimile întârziate vor cădea pe temelie și vom căta odihna de piatră. Din lacrimile noastre presărate cu bucurie și tristețe se vor hrăni platanii sub care se vor face jurăminte de dra-

goste și dor. Toți suntem lacrimi ale lui Iisus ce ne petrecem viața într-o cădere continuă de pe crucea răstignirii până pe pământ de unde vom renaște într-o altă viață. Înfăptuirea unei lucrări mărețe te duce de-a dreptul în moarte sau sărăcie, în cer sau nebunie. Când noi nu vom mai fi, apa și vântul vor mai vui, amintindu-ne fără să ne numească din veac în veac. Doamne ce strălucire aici și ce pustietate în noi.

Transmitem prof. dr. Gheorghe Valerică Cimpoca, cu ocazia zilei sale de naștere (14 aprilie) și a Sărbătorii de Sf. Gheorghe toate urările de bine, sănătate, împliniri și LA MULȚI ANI!

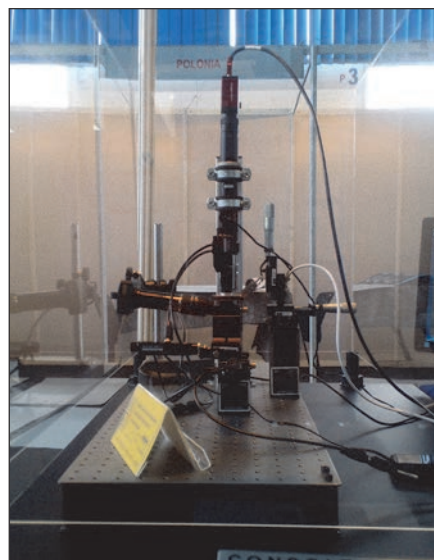
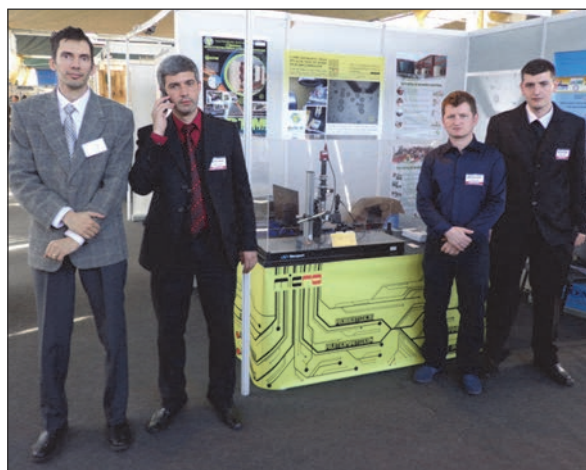
Reușită remarcabilă a cercetătorilor din cadrul Universității Valahia Târgoviște Marele Premiu al Salonului Internațional al Cercetării, Inovării și Inventicii PRO INVENT

Mircea Cotârță

După cum evoluează lucrurile, ținând cont de remarcabilele rezultate obținute de-a lungul timpului, se pare că destinul îi conferă Universității Valahia din Târgoviște, în mod sigur, rolul de-a revitaliza viața socială și intelectuală a vechii Cetăți de Scaun. De fapt, datorită colectivului de cadre universitare ale acestei serioase și prestigioase instituții de învățământ superior, Târgoviștea intelectuală a ajuns să fie cunoscută în țară și peste hotare. Acesta este unul și cel mai important dintre toate argumentele că administrația orașului, indiferent de scurgerea timpului istoric, trebuie să trateze cu tot mai înaltă considerație acest centru universitar. Dar să revenim la concretul imediat. La Cluj-Napoca, a fost organizat Salonul Internațional al Cercetării, Inovării și Inventicii PRO INVENT, în data de vineri, 22 martie. Dintre expozanți s-a remarcat un grup de tineri cercetători ai Universității Valahia din Târgoviște care au obținut cea mai înaltă distincție a evenimentului: Marele Premiu al Salonului. Dar așteptările grupului de cercetători ai Universității Valahia din Târgoviște au fost depășite, ei obținând medalia de argint din partea Forumului Inventatorilor Români ca recunoaștere a meritelor de care au dat dovadă în domeniul cercetării științifice.

Invenția recompensată de membrii juriului cu maxima distincție a Salonului PRO INVENT este Dispozitivul de acționare magneto-piezoelectric pentru micromanipulare, constând dintr-un simplu dar ingenios sistem de prindere și deplasare a obiectelor fragile cuprinse între 10 și 50 micrometri, dimensiuni cu mult mai fine decât însuși diametrul unui fir de păr. Aplicațiile potențiale sunt

în domeniul microtehnologiilor precum și al aplicațiilor bio-medicale avansate. De altfel, în cadrul Salonului, cercetătorii dâmbovițeni au stabi-

lit mai multe contacte interesante cu Institute naționale de cercetare în domeniul medicinei și biologiei celulare, precum și cu firme străine și românești interesate de aplicații în domeniul micro-roboticii de precizie sub-micrometrică.

Demonstratorul a fost realizat în cadrul proiectului național «Tinere Echipa», denumit „Dispozitive avansate pentru manipulare și caracterizare la micro și nanoscară

(ADMAN)”, condus de către Ioan Alexandru Ivan, conferențiar la Facultatea de Inginerie Electrică, Electronică și Tehnologia Informației. La redactarea aplicației au participat Mihai Ardeleanu, cercetătorul căruia i-a fost înmănat trofeul, precum și Veronica Despa, doctorandă în cadrul proiectului. Remarcabilă a fost implicarea tinerilor masteranzi Valentin Gurgu și Giorgian Ioniță, care au preluat o bună parte din sarcinile legate de implementarea demonstratorului.

Recenta acțiune a perseverentului grup de cercetare a constat în prezentarea invenției în California, la Conferința Internațională pentru Microtehnologii Aplicate în

Medicină și Biologie (MMB2013), care s-a derulat pe 11 aprilie 2013. Din câte am fost informat, tânărul Ioan Ivan Alexandru a avut un succes remarcabil în urma prezentării pe care a susținut-o în numele echipei de cercetători a universității noastre, timpul expunerii sale la prestigioasa conferință, a fost de circa o oră și jumătate, ceea ce demonstrează febrilul interes stârnit în rândul unor cercetători de înaltă clasă din țări precum SUA, Olanda, Germania, Japonia și Coreea de Sud. Îmbucurător este că putem vorbi de un colectiv sudat de cercetători, care lucrează sincronizat prin toate elementele sale, însumând avantajele individuale, demonstrând o maturitate extraordinară ce nu permite individualismului să macine unitatea de grup. Acest colectiv a ridicat standardul calității cercetării la un nivel extraordinar, fapt ce construiește o imagine puternică instituției ce l-a incubat, emanând robustețea valorii sale la nivel național și internațional.

Reușita tânărului grup de cercetători datorează mult și colaborării susținute, din ultimii ani, ►

Eva Defeses

La Centrul Cultural „Agata” din Madrid a avut loc sâmbătă, 23 martie 2013, începând cu ora 19:00, vernisajul expoziției „Tudor 1001 Basme Românești”. Artistul român Tudor Șerbănescu a expus 16 picturi inspirate din basmele românești. Evenimentul a fost organizat de Primăria Madrid.

Tudor Șerbănescu locuiește în Spania, unde a avut peste 30 de expoziții. Pe pânzele artistului Tudor Șerbănescu se regăsesc ființe magice, personaje cu puteri fantastice, într-o explozie de culori și forme care vorbesc despre aceași „speranță nebunească de a ajunge într-o zi la sursa secretă a tuturor tradițiilor” a lui Mircea Eliade. Teresa Domingo descrie arta lui Tudor Șerbănescu ca fiind „vitalistă, o bucurie pentru spectator, care este invitat să participe și să coopereze.”

Expoziția „Tudor 1001 basme românești” la Madrid

Alături de artistul român, la eveniment au participat criticul de artă Antonio Calderon de Jesus, scriitorii Diego Vadillo Lopez și Hector Martinez Sanz, artiștii Rita Martorell

și Ivan Miedho. Toate persoanele care au luat cuvântul la vernisaj sunt implicate în proiecte de schimb cultural între România și Spania.

Antonio Calderon de

Jesus a realizat un film documentar despre artiști contemporani din România și Rita Martorell va expune mai multe picturi la București în această toamnă. Diego Vadillo Lopez este autorul cărții „La cumpărături în Tzara”, care îl are ca personaj principal pe Tristan Tzara, Hector Martinez Sanz a scris romanul „Mihai și Veronica”, centrat în jurul figurii lui Mihai Eminescu, iar Ivan Miedho a realizat seria de fotografii „Eminescu”. Ultimii trei au fost premiați la Madrid pentru aceste proiecte.

În ultimii trei ani, Tudor Șerbănescu, s-a implicat în activități de promovare a culturii și valorilor românești la Madrid, perioadă în care a organizat expoziții pentru artiști români din Spania și a promovat scriitori români pentru editurile din Spania.

► a domnului conferențiar Ioan Alexandru Ivan cu Institutul de cercetare-dezvoltare FEMTO-ST din Besançon, Franța. De-a lungul timpului, Universitatea Valahia a încheiat numeroase acorduri de colaborare cu universități și institute franceze, care s-au concretizat prin derularea mai multor contracte de teză de înalt nivel științific. În paralel, s-a desfășurat și colaborarea cu Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Mecatronică și Tehnica Măsurării (INCDMTM) din București, profesor Gheorghe Gheorghe.

Ca recunoaștere a valorii lor intelectuale și profesionale, cercetătorii din cadrul Universității Valahia și vor beneficia, în curând, de un nou institut de cercetare la nivel European, Institutul de Cercetare Științifică și Tehnologică Multidisciplinară al Universității Valahia din Târgoviște (ICSTM-UVT), clădirea aflându-se în ultimele etape de finisare și dotare cu aparatură performantă de laborator, prin intermediul unui proiect cofinanțat prin Fondul European de Dez-

voltare Regională.

Pentru mai multe detalii despre activitatea de cercetare, puteți contacta următoarele persoane: Gabriela Teodorescu, prorector al Universității Valahia din Târgoviște, direcția Cercetare - tel. 07 22 59 09 98, Henri Coandă, decanul Facultății de Inginerie Electrică, Electronică și Tehnologie Informației - tel. 07 22 61 21 33, Mihai Ardeleanu (co-inventator) - tel. 07 25 09 23 59 și Veronica Despa (co-inventator) - tel. 07 21 48 07 76.

Universitatea a avut nevoie de timp pentru a ajunge la maturitatea sa. Sunt de apreciat toți aceia care au crezut de-a lungul timpului în această instituție, deoarece i-au acordat timpul necesar dezvoltării firești. Răbdarea acestora a fost răsplătită din plin. Iată că tinerii ei profesori și studenți au adus pe culmi înalte calitatea activităților de educație și cercetare științifică, prin efortul lor, prin credința lor în ceea ce se poate face cu îndemnare, perseverență și nu în ultimul

rând talent. Ceea ce este incredibil de încurajator, este patriotismul de care acești tineri dau dovadă. Au declarat de câte ori au avut ocazia, că nu vor pleca din acest oraș și instituție de învățământ orice oferte pecuniare le vor fi oferite în viitor. Tot timpul va proba aurul acestor minunate declarații, noi cei de aici, indiferent de ce vor face ei în continuare, vom fi alături de ei mereu în amintirea noastră colectivă, pentru minunatul imbold moral pe care ni l-au insuflat prin spusele lor pline de suflet. Cetatea Târgoviștei s-a trezit din lungul ei somn postdecembrist și chiar dacă își plânge deja pierdutul în istorie combinat prin care toți au zis de noi în vremurile de glorie ale acestuia, iată că astăzi aud de noi toți când vine vorba de high-tech. Vom uita praful furnalelor, dar vom aprinde flacăra exporturilor tehnologice. Să sperăm că vom deveni un oraș cu tradiție în tehnologiile înalte care reprezintă astăzi ponderea cea mai mare a valorilor economice actuale.

Florian Copcea

Poetica lui Cornel Boteanu prefigurează, în contextul poeziei românești, un joc textențial conștient consumat în incommensurabil, acolo unde infinitul lumii și universalitatea existenței sacralizează depotrivă metafizica ființei și a universului. Actul poetic, continuu situat între tentația orfică și cea masianică este și un pretext de a întemeia un limbaj de (des)cifrare a abundențelor stări simpatetice care îl împing pe poet într-o realitate răsturnată, exorcizată de mituri.

Poeemele din noul volum al lui Cornel Boteanu, *ÎN- APOI ÎN POVESTE* (Editura Armonii Culturale, 2013) gravitează tocmai pe orbita acestor contrapunctice „insertiuni” whitmanene. Poetul este, evident, un liric modern, partizan al discursului meditativ epic, cu incizii retorice orifice: „mă ciugulește o pasăre flămândă/ se hrănește din trupul meu/ anul trecut mi-a sfâșiat visele/ și n-am mai putut face nimic/ ieri mi-a bătut ca o ghionoaie/ în trupul de lemn/ și s-au strecurat/ din pomul cunoașterii/ toate fructele/ iar noaptea trecută/ puțin după miezul nopții/ am auzit-o cum mă striga/ și m-am trezit din somn/ lac de sudoare/ mi se părea că-i văd/ umbra ciocului negru/ cum îmi prinsese/ sufletul în gheare/ și ncerca/ să-l prindă de trup...” (PASĂREA SUFLETULUI). El trece viața în literatură, aureolând-o cu imagini alogice, policrome și, deseori, deformate, fiindcă, nu-i așa?, „poetul nu-i/ doar un seismograf/ care înregistrează durerile/ și cutremurele/ din miezul de lut/ al ființei/ el trebuie/ să găsească soluții/ s-aline”

Cornel Boteanu sau despre o lume văzută-n labirint

(CUM A FĂCUT-O PRO-METEU) și să împace omul cu zeii pentru ca să se bucure de clipele ce i-au mai rămas, cum ne sugerează în poemul PAX DEORUM, în lumea fizică, singura în care „...poezia a rămas cenușareasa/ care vinde/ la magazinul de coloniale/ din colțul străzii/ înglodată/ în grijile existenței/ deasupra-i/ doar cerul/ (...)/ și vocea poetului...” (DOMINE).

Poeemele lui Cornel Boteanu, ceremonioase, cu virtuții ritualice, sunt ecouri ale unor înțelesuri bătute de nesfârșita muzică a sferelor: „poetul nu-i o rara avis/ e mai degrabă/ scribul din egipt/ cu sufletul beat de realitate/ în el s-au scurs/ drojdiile viselor/ și nu mai știe cu care să-nceapă/ se spune că de mult poezii/ ar fi vrut să inventeze/ o limbă pășărească/ să nu ne înțeleagă cei din jur/ a dat ordin să fie alungați/ din cetate/ și de-atunci rătăcesc/ în căutarea unui paradis/ numai al lor/ de cuvinte// (LIMBA POEZIEI).”

Mergând fără cea mai mică ezitare spre gloria cuvântului în tăcere, Cornel Boteanu valorifică tulburător componente ale tradiționalismului și modernismului, fiind alarmat de „golurile care spun/ ce nu se poate pune-n cuvinte” (PUNCTE DE SUSPENSIE), dar și de faptul că „ariadna/ nu și-a mai în-

tins/ nici un fir/ de speranță” (ÎN MOD CERT). Se observă cum poemele sunt străbătute de angoasa vidului, iar poetul caută îndepărtarea de moarte ascunzându-se în labirint, convins că rupând timpul în două jumătăți își poate salva viața. Mitul poetului se axează pe trăire, ilustrând altfel o obsesie care își devorează semnificația între a fi și a nu fi. Luciditatea exacerbată, situată în afara oricărei practici freudiene, ține loc de exaltare: „cărțile s-au scorjit de tot/ și-au rămas învâluite/ în fumul înecăcios/ al infernului/ cum ți se pare/ viața/ întreb un trecător mai zăbavnice...” (CUM ȚI SE PARE) sau „poate mă conduci/ și pe mine/ prin infernul acestei vieți/ i-am zis și pe mine/ prin infernul acestei vieți/ i-am zis lui dante/ care nici nu mă cunoștea/ dar crease bolgiile/ divinei comedii...” (I-AM ZIS).

Predilecția poetului spre meditația filozofică, (nu rare sunt momentele când el blaginiză), creează un refugiu unde se poate dialoga despre nonsensul tristeții, cu ființanefința, cu haosul, cu risipirea și Dumnezeu. La Cornel Boteanu nimic nu este mai firesc decât însingurarea. Lamenturile se ocultează, dezvăluie forma și formula semantică ale textului poetic: „cosește cineva/în holda graiului meu/ cad secerate spicele/

Cornel Boteanu

năpădite de sânge/ o coasă nevăzută/ fâșie/ le culcă la pământ/ în otcoșuri/ semputinează/ văzând cu ochii/ lanul meu de cuvinte” (O COASĂ NEVĂZUTĂ).

La un moment dat logosul devine absurd. Totuși, îndepărtarea de absurd coincide cu revelația regăsirii, aceasta din urmă făcând obiectul unei entropii bazată pe paradoxuri, de unde se poate deduce, că poetul este, uneori, atras de conexiuni soresciene de poetică intelectualizată. Urmându-și ținta poetul își selectează motivele, însă pe alocuri, pe nedrept i se poate reproșa, se lasă nejustificat sedus de arhaisme care, chipurile, produc o pată de culoare în text, dar scad inevitabil efectul simbolurilor utilizate spre a îmblânzi narativ povestea.

Înclinăm să credem că intenția lui Cornel Boteanu a fost tocmai aceea de a transvaloriza „o samă de cuvinte” spre a scoate la iveală profunzimile abisale ale viziunii.

Scrise în manieră postmodernistă, unele cu evidente ecouri labișiene, (vezi E toamnă, Păianjenul vampir), poemele lui Cornel Boteanu transmit o stare de risipire sufletească care, volens-nolens, relativizează neantul: „viața-i doar/un șir de vorbe/ o flecăreală/fără nici un sens” (NURII TĂI FILOSOFICI).

Jagaqere gilja (Poemele focului) de Sorin Aurel Sandu

(în traducerea autorului
din limba rromani)

jag

jag vazdel pes karing o uçıpe
karing o devel, jag bari
sar o baro Țilo le Șivasqoro
tharel să so si biužo
dudărel sarro tamlipen

jag vraskerel m'o rat
o rromano
jag kaj vazdel pes
dekatar o anglunipen
m'e ȇirlatunenqoro
andar o them le devenqoro
pravarindoĵ pes le rateȇa
sarre thanenqoro
katar nakhle m'e phure
zikaj te ovav me
athe akana
manuș jagalo
dud andar o kham –
jag le Devlestiri

foc

focul se înalȇă
spre cer, foc uriaș
precum marele stâlp al lui Siva
arde tot ceea ce e necurat
luminează tot întunericul

focul îmi fierbe sângele
rrom
foc ce se ridică
de la începuturile strămoșilor
mei, din țara zeilor
hranindu-se cu sufletul tuturor
locurilor
pe unde-ai mei bătrâni
s-au perindat până ca eu să fiu

aici acum
bărbat de foc, lumineă din soare –
foc al lui Dumnezeu

me thaj mire phure

akharel man daiȇhi
andar o xoriȇ' le ogēsqoro
jekh dukhorri
jekh absi so thavdel bi așundi
korkoro phirav
opr-o drom m'e gîndurēnqoro
me
thaj sarre phure mirre
kaj phenen manȇe andar
lenqoro bidikhlo sundal:
"șukar, ȇhave!a,
uști sa maj opre ȇa sa maj angle
ke jekhvar tuȇa barōl e baxt
amari
dudōl o drom anglal amende"

eu și bătrânii mei

mă cheamă ceva
din adâncul sufletului
un dor
o lacrimă ce curge de nimeni
auzită
singur umblu
pe drumul gândurilor mele
eu
și toȇi bătrânii mei
care-mi strigă din al lor nevăzut
tărâm:
„bravo, băiete, mergi tot mai sus
mergi tot înainte
căci odată cu tine crește norocul
nostru
se luminează calea
înaintea noastră”

phralipe

me sōm tu
phral!a
odolosȇe dukhav tuȇe
t'o gi si jekh kotor andar m'o gi
t'o rat thavdel andar
m'e mas o zivipen tirro si mirro
ȇhindo sa andar jekh ilo
kaj me sōm tu
phral!a
thaj odolosȇe dukhav tuȇe

DEBUT POETIC

iubire de frate

eu sunt tu, frate
de aceea te iubesc
sufletul tău e parte din sufletul
meu
sângele tău curge
prin carnea-mi
viaȇa ta e a mea
ruptă din aceeași inimă
pentru că eu sunt tu, frate
și de aceea te iubesc

o udar

putrav Tuȇe o udar
Dev!la
de andre an' m'e ileste
dud, ȇaciȇe, jag absia
te șuȇaren m'e gada

puter manȇe o udar
Dev!la
o udar Tirre Kamipnasqoro

ușă

îȇi deschid ușa
Doamne
intră în inima mea
lumineă adevăr
foc lacrimi
să-mi cureȇe veșmintele

deschide-mi ușa
Doamne
ușa Iubirii Tale

Mântuire

Emil Proșcan

Totul trebuie să fie simetric, spuneai, și-mi arătai de undeva de sus îmbrățișarea rămasă la poalele muntelui pe care nu apucasem să-l prindem în boldul cu amintiri ucise frumos. În orice nedespărțire există o jertfă. De ce de sus te întrebam, de ce? Ne vedem mult mai mici așa. Și ne pierdem mai ușor printre părerile oamenilor. Tristețea aparține bunului simț, îmi spuneai. Când iubești, defapt construiești un pod. Totdeauna îți dorești să treci dincolo. Tărâmul necunoașterii are cele mai frumoase culori. Acolo este o altfel de singurătate, îți spuneam. Acolo gândurile se așează în privirile și palmele noastre. Apoi totul se contopește. Culorile devin parte din noi. De unde știi toate astea, mă întrebai. Ai fost acolo? Nu am fost, dar te construiesc numai în locul acela neștiut, adică te iubesc. Necunoașterea îți poate oferi totul și tu meriți totul. Tu ești dragostea, iubirea, liniștea fiecărei zile și tot ce suflul meu îmi tot cere. Ești dragostea noastră. Te aștept de mult. A durat ceva timp până mi-am dat seama că de fapt trebuiențele mele însemni tu. Știam că trebuie să existe un rost al tuturor lucrurilor. Timpul mi-a măsurat pașii cu așteptarea ta. De ce

nu m-ai chemat mai înainte?, mă întrebai. Pentru că eu nu am talent la desen, liniile le fac încet, precum șoaptele. Și-apoi fiecare amănunt contează. Când ți-am desenat părul, munții erau plinide zăpadă și am hotărât să mai pun și altceva, așa că am mai așteptat un anotimp. Îți puneam și ce mamei mele îi plăcea. Mama mea știa multe despre zâmbet și viață. Ea m-a învățat multe lucruri din bunătatea ei. Când am întâlnit florile din fânețele unde caii își slobozeau libertatea, am fost în mare dilemă, nu știam unde să ți le pun. Erau multe și de diferite feluri. Ca un Cer aproape erau. Nu puteam să știu în ce parte îți dorești duminicile, așa că le-am pus în mine. Erau blânde, calde și se hrăneau cu lumină. Le puneam în mine pentru că le puteam lua de acolo oricând vroiam. Și uite ce bine-ți stă acum cu ele în zâmbet. Așa am pățit și cu primul câmp de floarea-soarelui, cu răsăritul din marea cu valuri, curcubeul, culesul urmelor de pași și toate celelalte. Îmi era greu să hotărâsc locul potrivit în care să ți le așez și atunci așteptam inserarea. Într-o zi nu găseam ce să-ți pun pe glezne și umeri. Bunica, care stătea sub teiul din curte, m-a chemat la ea și după ce m-a mângâiat cu înțelegerea albă a anilor ei, ma- luat de mână și m-a dus la lada ei de zestre să-mi aleg ce vreau. Am luat albul rochiilor de mireasă și câteva

duminici. Ce zâmbet avea bunica! Și ce duminici! Priveam munții cu piscurile goale cum așteaptă și ce periculos e alpinismul mersului copăcel. Mă gândeam la tine, la noi și la zborul păsărilor. Într-o dimineață am simțit primul semn al existenței tale. Pieptul, mâinile și tot ce în mine respira, erau singure și mama mea nu trebuia să sufere. Atunci am luat pereții camerei tale, i-am înșirat pe malul mării și te-am așteptat. Aveam emoții. Îți simțeam respirația și căldura a tot ce pusesem în tine. Valurile aducea din neant, necunoașterea albă. Ce-i cu șotronul ăsta aici, ai întreat. Sunt pereții camerei tale, ți-am spus. Domnule ești nebun mi-ai zis, și ți-am văzut pentru prima dată zâmbetul. Eram uluit pentru că uitasem de câmpul de flori și nu știam de unde ai surâsul. După felul cum alerga pe deasupra mării, am înțeles că se copilărise aici. Dă-mi mâna și hai să jucăm șotron, mi-ai zis. Mâna ta își trimitea căldura în mine precum toate cele puse în tine. Precum adâncurile te iubeam și te simțeam. Urmele pe nisip erau martori. Tăcerea dădea semne de resemnare. Mersul pe pereții camerei tale improviza nemurirea. Copilăria era a tuturor și se juca cu pescărușii. Ceva din ce mamei mele îi plăcea, aduna scoici și le arunca din nou în mare. De ce trebuie să fim mici?, te întrebam. Pentru ca ce-

lorlalți din mulțime să nu le pese de noi, îmi spuneai. De ce să nu le pese de noi? Trăim împreună și împărțim aceleași zile și anotimpuri. Ar trebui dată o lege, îți spuneam, o lege care să oblige la mersul desculț, o lege care să oblige să începi să trăiești. Dar ea există, îmi spuneai, în timp ce-ți strângeai pereții camerei tale de pe nisipul ce striga tăcere. Noaptea oamenii o iau mereu de la capăt, dea ceea neantul de unde vin valurile e albastru. În fiecare seară îți strângeai cu aceeași grijă a inserării pereții camerei tale ce-ți fuseseră șotron la bine și la rău. Nu suport buzunare pline, de aceea le port cu mine, la piept, să le strâng, precum urmele tăcerii din îmbrățișarea ta. Visele mele nu-mi cer niciodată nimic, dar eu le înțeleg și le dau drumul. Se întorc dimineața obosite și stoarse de uitare. Împărțim frățește tot ce agonisim. Privește ce urme de pași sunt peste tot și nimeni nu țipă, nimeni nu caută.

Totul trebuie să fie simetric precum lacrimile ce se ascund în ochii tăi, de aceea ►

Emilia Dănescu: Zestrea toamnei

Constantin P.
Popescu

Întâmplător (sau nu?), volumul Emiliei Dănescu, „Zestrea toamnei” (Ed. Singur, 2011), s-a deschis singur la pag. 76, unde citesc poezia Nu mai slujesc cuvintele: *dezghioc cuvintele și / le agăț în copacul fără frunze // când privesc spre ele / cu umilința pietrelor călcate în picioare / fiecare celulă îmi cere să țip*. Curios, am citit cartea de debut a autoarei de la început, descoperind o adevărată poezie a toamnei, ca zestre a vieții, comoară de trăiri păstrate în suflet și dăruite în vers. Am găsit

deopotrivă poezii cu rimă și ritm de baladă, dar și versuri libere, curate în metaforă și bine strunite. Pe acestea din urmă le-am simțit mai vii, mai încărcate de sentimentul unor trăiri adânc deslușite. Am înțeles că Emilia Dănescu face contrariul afirmat în prima poezie citită, adică slujește cu adevărat cuvintele. Nu am găsit decât rareori cuvinte grele (moarte, etc) în versuri, dar cel mai des întâlnite sunt *melancolie, tristețe, toamnă, septembrie, cer, dor*, poate și altele care definesc acest debut poetic. Ascund în ele focul nemuritor al eternei iubiri ce definesc sufletul ca esență divină. Căderi și înălțări, pași sau odihnă, frământări și nostalgice amintiri se împletesc în vocea poetei, dezvăluind

fată de iarbă mi-ai spus / zămislită din partea albastră / a sufletului (pag. 31, poem cu albastru). Care altă culoare decât seninul poate fi asociată aspirației sufletului către cer? *Câte iubiri se-adună, Doamne, / într-un om, / în vanitatea convingerii lui / de a fi unic* (pag. 43, *câtă iluzie...*) e o formă de meditație filosofică, des întâlnită printre versurile poetei, poate strecurate cu voită abilitate. Este una din calitățile cărții, anume aceea de a oferi spre reflecție cititorului teme apropiate poetei. La loc de cinste se află dragostea, trăită, durută, înălțată și pururi învingătoare.

Printre file, ilustrațiile lui Radu Vasile Chialda sporesc prin tematica lor unda unui mister poetic ce străbate volumul. O poezie ca

senzație (a se vedea J.L. Borges), dar și ca trezire a unei conștiințe de sine într-o lume deseori percepută ca absurdă și sălbatică. Un debut promițător, în care citesc Petice de suflet (pag. 66): *Iubește, muză, cu gust de migdale, / Li-coarea ascunsă în petic de suflet, / Destramă tristețea-n tușe domoale / Și rana săpată adânc peste umblet*, cu gândul la versurile Veronicăi Micle, alăturate marelui Eminescu, fără să știu prea bine din ce motiv. Dar simt că așa trebuie.

▶ există privirea, gândurile, munții și îmbrățișarea noastră. Anotimpurile sunt în aceiași veșnică căutare într-o simetrie ochilor tăi și a lacrimilor ce se ascund în lumina adâncului mereu nepătruns. De aceea valurile tot vin și pleacă. Ca și cum au uitat ceva, ca și cum mai e ceva de lacrimat, de zâmbit, de spus. Numai privirea de sus ne face mai mici și atunci ne putem ascunde, aici, lângă ei. Precum universul ne ascundem. Privim de sus stelele. Da, de sus.

Așa cum ne trimitem gândurile. Precum buna părul lung și-l pieptăna. Acum știu de ce am așteptat atât, mi-ai spus într-o zi. Ca totul să fie simetric, precum așteptarea vieții de dincolo de pod.

Dimineața îți duci cu aceeași răbdare pereții camerei pe malul mării și nu te temi. De ce noaptea îi iei cu tine, te întrebam. Și cochilia melcului are o spirală, îmi spuneai. Oamenii privesc de sus, văd nisipul pe care-l calcă a descult și se simt liberi, iar

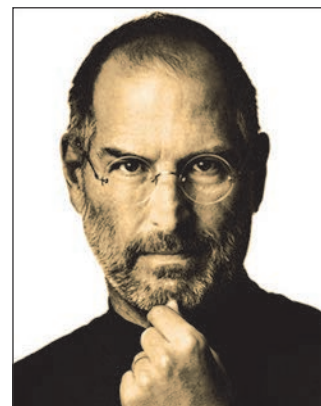
noi suspționăm fericirea de înaltă trădare. Și mi car pereții camerei cu mine. Nu din non-conformism. Nu. Visele mele trebuiesc să rămână cu mine, să-mi rămână în preajmă. Visele au mai rămas de pus în tine, îți spuneam. Nu vreau să abuzez de mila oamenilor, au atâte lucruri de neînțeles, de ignorat, de urât.

Așa urc vârful de munte. Știu ce trebuie să se întâmple și acolo sus mă așez pe crucea pereților șotron și aștept. La poalele piscului este

lumea. Totul trebuie să fie simetric, spuneai, și mi arătai de undeva de sus îmbrățișarea rămasă la poalele muntelui pe care nu apucasem să-l prindem în boldul cu amintiri ucise frumos. În orice nedespărțire există o jertfă. De ce sus te întrebam, de ce? Ne vedem mult mai mici așa, îți spuneam. Și ne pierdem mai ușor printre păreriile oamenilor.

Toate aceste întrebări ni le punem mereu, cărmidă cu cărmidă, până când podul va fi gata și tu vei veni.

Discursul lui Steve Jobs la Universitatea Stanford

Sunt onorat să fiu aici cu voi astăzi, la absolvirea uneia dintre cele mai prestigioase universități din lume. Eu nu am absolvit niciodată facultatea. Să fiu sincer, asta e cel mai apropiat moment de o absolvire, la care am participat. Am să vă spun 3 povestioare scurte din viața mea. Doar atât.

Despre unirea punctelor în viață

M-am lăsat de facultate după 6 luni, dar am rămas în campus încă 18 luni. De ce am renunțat? Totul a început înainte să mă nasc. Mama mea biologică era o tânără studentă care nu absolvise încă și a decis să mă dea spre adopție. Ea simțea că trebuie să fiu adoptat de o familie cu studii superioare, așa că totul era aranjat ca familia unui avocat să mă adopte. S-au răzgândit în ultima clipă, pentru că doreau o fată. Așadar, a fost sunată următoarea familie pe listă: "Avem un băiețel, îl vreți?". Nouă familie a spus "Sigur". Părinții adoptivi nu avea facultate, însă au promis că băiatul va avea una.

La 18 ani am ajuns la facultate. Una scumpa pe care se duceau economiile de o viață ale părinților mei. După 6 luni nu am văzut niciun rost în a merge la facultate, pentru că nu înțelegeam cum mă va ajuta să îmi dau seama cine sunt și ce vreau să fac cu viața mea. Am decis să renunț la facultate și să sper că totul va fi în regulă. Atunci mă simțeam mic și neajutorat, dar când

mă uit în urmă îmi dau seama că a fost una dintre cel mai bune decizii ale mele. În clipa în care am renunțat la cursurile obligatorii am putut merge la cursurile care îmi plăceau cu adevărat și care erau de la diferite facultăți. Nu era totul frumos. Nu aveam camera în campus, așa că dormeam pe podea în camera unor prieteni. Strângeam cutii de suc și le vindeam pentru 5¢ ca să îmi cumpăr mâncare, iar în fiecare duminică mergeam 12 kilometri pe jos ca să măănânc o masă copioasă la templul Hare Krishna. Iubeam zilele de duminică.

Un curs care îmi plăcea foarte mult era cursul de caligrafie (era poate unul dintre cele mai bune din țară). Am învățat despre tipurile serif și sans serif, despre variația spațiului între litere și care sunt lucrurile care fac un scris excelent. Mi se părea fascinant. Nimic din asta nu avea o aplicație practică în viața mea. Însă peste 10 ani, când lucram la designul pentru primul Macintosh, am reușit să punem tot ce învățasem atunci în arhitectura tipografică a Mac-ului. Dacă nu aș fi făcut cursul de caligrafie, Ma-

cintosh nu ar fi avut tipurile de font-uri și posibilitățile de a scrie pe care le are acum. Și cum Windows a copiat Macintosh-ul, probabil niciun computer din lume nu ar fi avut! Evident, ar fi fost imposibil să unesc aceste puncte din viața mea înainte. Doar uitându-te în urma poți uni punctele.

Așadar, trebuie să ai încredere că, într-un fel, punctele se vor uni la un moment dat. Trebuie să crezi în ceva: intuiție, destin, viață, karma, orice. Abordarea asta nu m-a dezamăgit niciodată și a făcut toată diferența în viața mea.

Despre iubire și pierdere

Am avut noroc, am aflat devreme ce vreau să fac în viață. Am pornit Apple în garajul părinților mei când aveam 20 de ani. În 10 ani, compania a crescut de la un garaj la o companie de 2 miliarde de dolari și 4000 de angajați. De un an de zile lansasem Macintosh-ul, iar eu împlinisem 30 de ani. Apoi am fost concediat.

Cum poți fi concediat dintr-o companie pe care ai fondat-o? Păi, când Apple era în creștere, am angajat pe cineva foarte

talentat să mă ajute, și pentru un an treaba a mers bine. Apoi viziunea noastră despre viitor a luat-o pe căi diferite și astfel au apărut disensiunile. Când s-a întâmplat asta, comitetul director i-a ținut partea, iar eu am fost dat afară. Munca unei vieți întregi era pierdută. Voiam să mă retrag undeva departe, însă ceva nu mă lăsa. Încă îmi plăcea ce fac, îmi plăcea munca mea. Am fost respins, dar încă iubeam. Așa că am decis să încep din nou de la o. Atunci nu am înțeles, dar acum știu că a fi dat afară a fost cel mai bun lucru pentru mine. Greutatea de a fi o persoană de succes a fost înlocuită de ușurătatea de a fi începător din nou, mai puțin sigur pe lucrurile din jurul meu. Am intrat în cea mai creativă perioadă din viața mea.

În următorii 5 ani am întemeiat compania Next și compania Pixar. Am cunoscut-o pe Laurene, care a devenit soția mea. Am creat primul film animat pe computer și am ajuns cel mai de succes studio de animație din lume. Apple a cumpărat Next, iar tehnologia pe care o dezvoltăm la Next ►

► este la baza companiei Apple astăzi. M-am întors la Apple, iar Laurene și cu mine avem o familie minunată împreună. Nimic din astea nu s-ar fi putut întâmpla dacă nu eram dat afară de la Apple. A fost un medicament foarte amar, dar pacientul avea nevoie de el. Nu îți pierde credința! Sunt sigur că singurul lucru care m-a făcut să merg mai departe a fost dragostea pentru ceea ce făceam.

Trebuie să descoperi ce iubești. Asta e valabil și în muncă, și cu oamenii. Munca va ocupa o mare parte din viața ta și singurul fel de a fi cu adevărat satisfăcut este să ai realizări frumoase. Și nu poți avea realizări frumoase decât dacă IUBESTI ceea ce faci. Dacă nu ai găsit încă, continuă să cauți. Nu te mulțumi cu puțin. Așa cum se întâmplă cu toate problemele ce țin de suflet, vei ști când vei găsi. Iar pe măsură ce anii trec, totul va deveni mai frumos. Să

nu uii doar: nu te mulțumi cu puțin!

Despre moarte

Când aveam 17 ani, am citit ceva ce m-a impresionat profund: "Dacă trăiești fiecare zi ca și când ar fi ultima, într-o zi sigur vei avea dreptate!". Să țin minte că voi muri a fost cea mai importantă unealtă pe care am avut-o ca să iau marile decizii în viață. Pentru că totul, toate așteptările externe, toată mândria, toată rușinea și frica de eșec, toate dispar în fața morții, lăsând doar ceea ce este important cu adevărat. Să ții minte că vei muri e cel mai bun mod de a evita capcana de a te gândi că ai ceva de pierdut. Ești deja dezbrăcat. Nu există niciun motiv să nu îți urmezi inima.

Acum un an am fost diagnosticat cu cancer. Am primit diagnosticul la 7,30 dimineața: aveam o tumoră la pancreas. Nici nu știam ce e ăla pancreas. Doctorii mi-au zis că sigur e unul

din acele tipuri de cancer care nu pot fi tratate și, prin urmare, aveam să mai trăiesc între 3 și 6 luni. Mi s-a spus să merg să îmi fac ordine în treburi, pe limbajul doctorilor asta însemnând "o să mori". În seara acelei zile mi s-a făcut o biopsie: mi-au băgat pe gât un endoscop, prin stomac și intestine, până la pancreas, și, cu un ac, au prelevat câteva celule din tumoră. Eu eram anesteziat, dar nevasta mea a spus că doctorii au început să plângă când s-au uitat la microscop. Era o formă foarte rară de cancer care se putea vindeca prin operație. M-am operat și acum sunt în regulă. Asta a fost momentul în care am fost cel mai apropiat de moarte și sper că asta să fie valabil încă câteva decenii. Acum, că am simțit pe pielea mea, pot spune niște lucruri cu o mai mare certitudine decât când moartea era doar un concept pur intelectual.

Nimeni nu vrea să

moară. Chiar și oamenii care vor să ajungă în rai nu vor să moară ca să ajungă acolo. Și totuși, moartea e destinația tuturor. Nimeni nu a scăpat de ea vreodată. Și așa și trebuie să fie, pentru că moartea este cea mai mare invenție a vieții. Agentul schimbării. Curăță vechiul pentru a face loc noului. Acum, voi sunteți noul, dar, în curând, veți fi vechi și veți fi înlăturați. Îmi pare rău să fiu așa dramatic, dar acesta e adevărul.

Timpul fiecăruia este limitat, nu îl consuma trăind viața altora. Nu te lăsa înregimentat, adică nu trăi după regulile altora. Nu lăsa zgomotul părerilor altor persoane să amuțească propria ta voce interioară. Și, cel mai important, ai curajul să îți urmezi inima și intuiția. Ele știu deja ce vrei să devii. Orice altceva e lipsit de importanță.

Vă mulțumesc foarte mult.

Propus de D.F.L.

Autoritatea valorii culturale

Urmare din pagina 5

cultăți de receptare pe alte meridiane. Aceste cărți nu vor fi citite, oricâtă valoare i s-ar atribui în România. Mai sunt și alți factori care intervin în procesul de receptare a unui text românesc într-o altă limbă: tematica, limbajul textului original, calitatea traducerii și, nu în ultimul rând, interesul publicului pentru spațiul cultural de unde provine demersul în perioada în care se

încearcă promovarea. Sunt momente când România trece neobservată și neinteresantă pentru unii cititori din anumite țări. E o realitate cu care trebuie să trăim și care invită la reflecție. Însă, sunt convins că oricând ar putea avea șanse un roman bine scris care să discute probleme fundamentale ale condiției umane, care să răspundă exact cerințelor genului și așteptărilor publicului

cultivat european sau nord-american.

Există în țara noastră, azi, o goană constantă a unor autori pentru premii. Nu luăm în considerare că acestea sunt date și pe... „ochi frumoși”, și pe trocul „anul acesta îți dau premiu ție, la anul îmi dai tu mie”, sau „jumi-juma”. Pentru această maladie nu există leac. Singurul test al unui demers cultural e rezistența în fața publicului interes și avizat. Orice altceva invită râsul și cred că Bunul Dumnezeu ne-a lăsat vanitățile pentru a face România mai veselă.

Un oarecare geto-dac Zamolxis

Gheorghe Palel

Într-o poiana-n farmecul naturii
Unde spre Istros muntele coboară,
Din marginea umbroasă a pădurii
Deasupra cărei șoimi din neguri zboară,
Într-o'njghebare cu pereți de piatră
Și-acoperiș de bârne și mohor,
Cu înserări cu-n mic opaiț pe vatră
Doi tineri geți și-aveau căminul lor.

Ca-n celelalte așezări tribale
În trainice știubei aveau stupi;
Creșteau domesticite animale
Capre și oi, păzindu-le de lupi.

La pescuit, ca și la vânătoare
Aveau noroc și multă iscusință,
Harnici trudeau cât ziua e de mare
Și-aveau tot ce era de trebuință.

El, iarna se-ngrijea de animale
De vite și de capre și de oi,
Sa preschimba-n pânzet cânepa moale
Țesând cu vrednicie la război.

Și într-un început de primăvară
Când mugurea pădurea, prin april,
C-un țipăt scurt, tânăra soțioară
A dăruit luminii un copil!

Un făt frumos, cum lucrurile foste-s
Cu mama ca o zână de frumoasă,
micuțul fecioraș de tarabostes
Era o răsărire luminoasă.

În apă de la Istros l-au scăldat
Curat să fie traiul său prin lume,
în blana unui urs l-au înfășat
Și-au spus: Zamolxis este al tău nume.

Drept mulțumire idolului lor
Că l-a înviețuit pe băiețaș,
le-altarul sacru-n fața geților
Părinții au jertfit un tăuraș.

Și a fost dat să vadă fiecare,
Cum se dusese vestea printre geți
Zamolxis, la cinci ani, la vânătoare
Mânuia singur arcul cu săgeți.

Găsea cele mai mari boabe de mure,
Prin scorbure găsea sălbatici stupi,
Se avânta-n hățșuri prin pădure

Vânând ierunci, purcei mistreți și lupi.

Firește, cei din trib l-au îndrăgit,
Gu bună voie îi făceau pe plac,
Văzându-1 câ-i isteț și iscusit
Adevărat lăstar de geto-dac.

Și dintr-o dată-n lumea aspra a ginții
S-a petrecut răul neașteptat,
Un urs tarbat i-a sfâșiat părinții
Lăsându-1 un orfan îndurerat.

Era puternic și avea renume,
Atât de-adanc a fost rănit încât
Să pribegescă-nstrăinat prin lume
Cu inima amară a hotărât.

În acea zi în neguri moi pierdută
Săgețile și arcul și le-a luat,
Din trunchi de brazi a înjgnebat o plută
Și înspre Pont pe Istros a plecat.

Îngândurat plutea-ntristat pe mare
Înconjurat de aerul jilav,
Când șleahă de pirați ne-ndurătoare
L-au capturat ca să îl facă sclav.

Neputincios plutea captiv pe ape
De un catarg la pupa-nlănțuit;
Nu era nici-o șansă ca să scape
Din ghearele celor ce l-au răpit.

Pirații hăhăiau cu voioșie,
Bând rom și povestind fapte porcoase
Din viața dusă cu nemernicie
Sub stema cu un craniu pus pe oase.

Perind în drumul legănat limanurile
Fără de teamă de furtuni, sau moarte,
Corabia spărgea cu prova valurile
Plutind cutezătoare mai departe.

Când au ajuns în târgul din Hellada,
Tâlharii mării „negustori cumiți”
Au izbutit să-și vândă lesne prada
Luând, pe Zamolxis cincizeci de arginți.

A fost să fie și-an pic de noroc
Precum s-a spus și știe orișicine
Cum că se poate-n orișicare loc
Râul să fie preschimbat în bine.

Văzând că-nlănțuitul de vânzare
I-așa frumos și viguros bărbat
Pythagoras a dat prețul cel mare
Și pe Zamolxis sclav, l-a cumpărat.

Pythagoras, urmașul lui Mnesaschos
Cu timpul sclavul și l-a îndrăgit.
L-a luat cu sine prin Egipt și Argos
Și ca pe-un ucenic l-a instruit.

L-a învățat principii din natură
Și să citeasca-n astre l-a'nvățat.
Sclavului dornic de învățătură
Miracolul cunoașterii i-a dat.

Mereu se lumina agera minte
Ce la Pythagoras învățători primind
Semințe semănate din cuvinte
Și alte noi cuvinte încolțind.

În preajma lui o tânără fecioară
Sclavă, la fel ca dânsul, robotea,
Atunci Zamolxis pentru prima oară
Înfiorat s-a'ndrăgostit de ea.

S-a'ntemeiat o vrajă de iubire
Cu-al tinereții neoprit avânt,
Credeau că sunt făcuți din fericire
Iubindu-se din ce în ce mai mult.

Vremea iubirii lor înflăcărare
Precum un cer de stele-a strălucit,
A fost precum un foc de nestemate
Dar care, din păcate, a asfințit:

Pe-o pajiște-ntr-o seară fermecată
Pe când slăveau al dragostei noroc,
Fecioara de un scorpion mușcată
Ca fulgerată a murit pe loc.

Zamolxis a rămas încremenit
De pedepsirea care i-a fost dată
Când moartea dușmănoasă a nimicit
Ne-ndurător, cea mai frumoasă față!

Na a vrut mângâierea nimănu
Durerea aecunzându-și-o sub haină,
o lacrimă era inima lui
De om sortit să sufere în taină.

De pierderea iubitei chinuit
Printre suspine a găsit cuvinte.
Lui Pythagorae s-a destăinuit
Ca unui bun și-ocrotitor părinte

- „Stăpâne, sunt adânc îndurerat,
Amărăciune grea, în suflet strâng,
De nenorocul care mi-a fost dat
Și numai ție pot să mă mai plâng.”

- „Nu mai tânji spre ceea ce era”
Blajinul filozof l-a'ncurajat .
„Nu mai ești sclav ! Te voi elibera,
Socot c-ajunge cât te-am învățat.”

„Nu-ți cer să ierți uciderea nedreaptă
Nimic nu-nvie suferința ta.
Prin lumea larga care te așteaptă,
Cândva, de moartea fetei, vei uita”

Pythagoras spunea ce se cuvine
De pe terasa-n umbră de platani.
Zamolxis devenea stăpân pe sine
Și împlinise douăzeci de ani.

Prea bunului stăpân i-a mulțumit
Fiindcă-i dăduse iarăși libertate,
Ca din sclavie a fost izbăvit
Și fiindcă-l învățase despre toate.

„O punga de arginți de-am cheltuit”
Și-a zis Pythagoras îngândurat,
„Banii aceia nu i-am risipit,
Că am creat un om adevărat”.

Se știe de prin timpul trecător,
Zamolxis cu mulți oameni s-a'nfrățit,
Dar nu a mai avut nici-un amor,
Altă femeie nu a mai iubit.

Prin toate câte s-au mai împlinit
Prin viața care merge mai departe,
Zamolxis a rămas îndrăgostit
Numai de amintirea fetei moarte.

Trăind printre filozofi și poeți
Căpătase har de vindecător
Și fericit s-a întors printre geți
Ca preot și reformator.

Văzându-1 că e desăvârșit
Profet, medic și diplomat
Regele l-a întâmpinat mulțumit
Luându-și-l asociat.

Zamolxis, demnitarul de frunte,
Singurătatea și-o căuta:
S-a retras într-o peșteră-n munte
Singur pentru a medita.

Primea doar pe-aceia de el invitați
Dintre făuritorii de lege,
Pe necăjiții împričinați
Și doar câte-odată pe rege.

Câteva luni din gintă-a lipsit
Geții nu pridideau să se mire
Întristați au crezut c-a murit
Și-au ars jertfe de pomenire.

Când viu și zdravăn li s-a arătat
Au început înfiorați a-și spune:
Zamolxis dintre morți a-nviat,
Idolii au făcut o minune!

După aceea, monarh, a devenit
Al geto-dacilor conducător,
Ca un zeu adorat și cinstit
Era gândul de slavă al lor.

Tălmăcitor al veștilor cerești
Cu adevăr în toate-ale firii
Cu generoase fapte omenesci
A devenit speranța nemuririi.

Când anii senectuții l-au albit
Îngreunat la mers bătrânul mag
Umbla-nsoțit de-un lup domesticit
Purtând în mâna dreaptă un toiag.

Au povestit păstorii c-au văzut
Plecarea-nveștmântată în mister:
Un nour peste munte a trecut
Și pe Zamolxis l-a luat la cer!

Un taraboste-a spus că-n acel loc
De unde zeul a fost înălțat
S-a ridicat o flamura de foc
Și tot văzduhul s-a străluminat.

Și alți ciobani au spus că au văzut
Cum s-a zbatut lupul domesticit
Și cum urlând spre codru-a dispărut
Și-ntr-un vârtej de ceață a pierit.

De pe al geto-dacilor meleag
Au prevestit acei bărboși ciobani
Capul de lup va deveni un steag
Menit sa-i înspăimânte pe dușmani.

Ginta smerită l-a zeificat
Cu incantația șoptitului poem

Pe-aripi de gând sacru, l-au urcat
În aura celestă: „Zeul suprem”

Zamolxis viața-n două o împarte,
Întâi fiind viața pe Pământ,
Urmând a doua viață fără moarte
Cuprinsă-n veșnicia din cuvânt.

Crezând acestea, dacia inimoși,
Știa cu vitejie să se poarte
Voioși, cinstiți, puternici, curajoși
Fiindcă n-aveau teamă nici de moarte.

La ceas de pace se aflau bărbați
Cerând în sulii starea să-și jertfească,
Soli spre Zamolxis se doreau plecați
Mai grabnic Zeul să-l reîntâlnească.

O adiere printre cetini ude,
Un tunet și-o mireasmă de zăpadă
Înfiorând pe munte se aude
Un vuet larg, zvonind ca o cascadă.

Și trece Zeul către Kogayon
În mantia-i cu semnele galactice
Arcul carpat e un veșnic tron
Precum în faima vremurilor dacice.

Prin poiana-nflorită, în noaptea senina
Zboară găze ca niște mici sfere,
Alunecă-ncet un contur de lumină
Purtător de-amintiri și mistere.

E ceasul vrăjit, când visările ni-s
De strajă lângă izvoare:
Umbra de ceață a lai Zamolxis
Lângă umbra unei fecioare.

Plante de-argint cu sfilă se-nclină
Spre iluzorii prezențe,
La trecerea spectrelor prin noaptea senină
Ferigile fac reverențe...

**Cu ocazia
împlinirii vârstei de
75 de ani (21 aprilie),
urăm colaboratorului
și prietenului
revistei Climă literară,
Gheorghe Palel,
sănătate, putere de muncă
în continuare și inspirație
maximă.
LA MULȚI ANI!**

„Surâsul a fost inventat de un om care nu voia să se certe!”
(Dany Laferrier)

Mihai
Batog-Bujeniță

Zâmbetul înțeleptului

Am în bibliotecă toate cărțile scrise de-a lungul timpului de Dorel Schor. Spre bucuria mea, dar și a prietenilor amatori de lecturi umoristice de bună calitate. Am remarcată că, între timp, mai toate volumele sale au devenit rarități bibliofile și încep să trăiesc, destul de mirat de altfel, grijile acelor oameni bogați care au averi însemnate la vedere. Dar cum, până acum nu s-au prea văzut hold-up-uri prin biblioteci personale, sunt în continuare liniștit, știind eu că și furtul de carte poate fi considerat, cu anumite limite firește, un act de cultură.

Mai am, în calculator, of, tot calculatorul, ce ne-am face oare fără el, cam toate seturile de „ziceri” ale lui Dorel Schor, aforisme care de multă vreme circulă prin toată lumea și fac vâlvă (se poate numi succes!) printre aceiași amatori de umor intelectual, fin, inteligent, de calitate. Acestea ar fi și motivele pentru care, la un moment dat, am avut unele discuții cu autorul privitor la așezarea acestora într-un volum, știut fiind că numai o astfel de alcătuire are șanse de a străbate timpul. Cu atât mai mult cu cât, circulația aforismelor în rețele, dar și impactul lor asupra cititorilor, a dus la acel fenomen, dorit, cred, de

orice autor. Intrarea creației sale în folclor, chiar dacă, asta induce o evidentă estompare a numelui. Mdeh, este totuși un risc pe care ni l-am dori cu toții. Numai că, el îi atinge doar pe aleși și, ce bine, în nici un caz pe trufași! Argumente pentru editarea unui volum erau destule deci, însă și unele condiționări exterioare. Adică exact acelea care ne cam împiedicau să ne vedem împlinit proiectul.

Destinul însă are căile sale și în cazul nostru ne-a favorizat. Aflat cu treburi în Israel inimosul director al editurii ieșene 24: ORE, Adi Cristi, s-a întâlnit cu Dorel Schor a cărui activitate o cunoștea foarte bine și i-a spus, pe un ton care nu prea admitea eschive, că se va ocupa el de toate problemele, nu puține, ale editării. Apoi, cu profesionalismul și promptitudinea devenite emblematice pentru această editură, dar și cu participarea entuziastă a redactorului de carte Ana Parteni, a apărut, în timp record, dar și în condiții grafice excelente, volumul de aforisme: Zâmbește, mâine va fi mai rău. Autor, Dorel Schor, prefață: Adi Cristi și postfață: Mihai Batog-Bujeniță. Plus patruzeci de ilustrații ale cunoscutului caricaturist, aflat mereu în vervă

și inspirație, Constantin Ciosu. Două dintre aceste lucrări ilustrează și copertile cărții. Prezența unui caricaturist într-un volum de aforisme are în mod cert o valoare de excepție deoarece demonstrează prin forța tușelor că nu numai cuvintele puține pot crea efecte majore ci și liniile unui desen cu valoare de judecată profundă, spirituală, condensată la maximum, dar emitentă de înțelesuri multiple. Cam în același stil precum aforismele, sau dacă vreți epigramele, în care Dorel Schor este la fel de priceput. Aceasta este o mică indiscreție făcută, în mod voit, cu scopul bine precizat de a stimula o nouă apariție, de alt gen, a autorului.

Aforismul, ca stil literar este, am spus-o și o voi mai face ori de câte ori voi avea prilejul, extrem de dificil, un examen pentru orice scriitor care abordează genul, o adevărată piatră de încercare fiindcă necesită, pe lângă o cultură vastă și un simț al subtilităților cuvântului, a valențelor și echivocurilor acestuia, precum și o conciziune frustrantă a frazei. Iar după toate acestea, într-o frază (propoziție, chiar!) trebuie să spui tot ce ai de spus, dar în așa fel încât jocul de idei să nu se piardă, însă nici

valoarea morală a spuselor, umorul, sau subînțelesurile. Nici nu mă miră deci, având în vedere exigențele, faptul că, în domeniu, excelează scriitorii evrei, binecunoscute fiind de sute de ani modalitățile lor de relaționare socială și interumană, modul lor firesc de a fi ironici, spirituali și concisi în exprimare.

Ca să fiu însă mai bine înțeles, rog distinșii cititori ai volumului, după lectură, să încerce construirea câtorva aforisme. Apoi să le recitească pe cele scrise de Dorel Schor, să facă o comparație, iar la sfârșit să fie sinceri cu ei înșiși. Nu trebuie să facă publice rezultatele.

Cartea mai cuprinde și o serie de selecțiuni din scrierile prietenilor autorului, ceea ce dovedește nu numai apetitul acestuia pentru lectură ci și generozitatea cu care el împarte cu cititorii săi deliciile literare pe care le-a descoperit. Puține ar fi cuvintele cu care să-i putem mulțumi pentru această generoasă risipire a sa întru răspândirea acelor frânturi de spiritualitate la

► care noi, foarte posibil, să nu ajungem niciodată.

Dacă ne așteptăm ca în timp ce citim din perlele de înțelepciune și umor ale acestei cărți să ne apuce un râs hohotit, se spune nu știu de ce „homerice”, din acela care implică baterea genunchilor, sau a spatelui celui mai apropiat, să nu ne mirăm că așa ceva nu se produce. Farmecul intelectual, subțire și umorul fin al scrierilor lui Dorel Schor oferă acea satisfacție lăuntrică, acel zâmbet interior, efect al descoperirii frumosului în deplinul său înțeles, a fețelor de regulă nevăzute ale cuvântului și, mai ales al adevărului lor, chiar dacă acesta nu este chiar foarte comod pentru păcatele noastre cele de toate zilele. Citind, vom deveni noi înșine mai înțelepți, sau poate chiar mai buni. Cu siguranță însă și mult mai atenți cu noi înșine. Ceea ce chiar este foarte necesar.

În mod deliberat nu voi cita nici una din splendidele construcții verbale și ideatice cuprinse în volum, deoarece, așa cum se întâmplă întotdeauna cu o scriere de valoare, aceasta are capacitatea extraordinară de a fi receptată diferit funcție de cititor. Prin urmare, las la voia domniei tale cititorule, exercițiul propriilor descoperiri care, se va vedea foarte lesne, sunt de fapt, fiecare pe rând și toate la un loc, expediții temerare în marele necunoscut care este ființa profundă a fiecăruia dintre noi.

Lucrări emblematice

Dorel Schor

Daria, fiica cunoscutei pictorițe Alma Redlinger, îmi trimite (prin e-mail) din partea mamei sale, trei picturi florale deosebit de frumoase. Alma Redlinger și-a cucerit de mult un loc în arta de avangarda românească și nu puține sunt recunoașterile in-

exhaustivă programată în primăvară la galeria centrală din satul artiștilor Ein Hod, o privire discretă asupra pânzelor pe care Liana Saxone-Horodi le pregătește ne relevă unicitatea stilului, a atmosferei, a robusteții și a experienței de viață a pictoriței. Fiecare tablou ne relevă o infuzie de spontaneitate, de entu-

tism. Alegoriile și miturile stabilesc sensuri și

ternaționale. Ca în toate compozițiile ei, florile invocă universuri policrome într-un joc ingenios poetic și muzical neconvențional. Florile exprima minunat emoția artistică și frumusețea interioară, viigoarea picturală dar și rafinamentul intelectual al artistei, devenind în acest fel emblematice.

Înainte de expoziția

ziasm intrinsec (și tineresc), de redescoperire a culorii. De aici miracolul formelor și texturii, claritatea limbajului plastic, sentimentul de plenitudine.

Edwin Salomon, inegalabilul autor al picturii animaliere din Israel, atribuie faunei cele mai reușite și expresive caracteristici umane. La

această relevantă constatare, pictorul adaugă: „Regret că omul a pierdut demnitatea pe care o au animalele”. Modelele sale au privire umană, putere, speranță, efortul de supraviețuire, dominare, chiar demnitate și ero-

simboluri, reflectând de fapt, ego-ul și personalitatea unui mare artist.

Pictura lui Baruch Elron reușește, ca întotdeauna, reflectarea intelectuală și emoțională a vieții, confruntarea continuă între contrarii. Spectaculară și fantastică, conferind o altă dimensiune prezenței umane, realizează un arhetip al unei realități misterioase prin forme fascinante. Spiritul și mesajul pictorului, arta sa ca parte vitală a societății, facilitează explorarea spirituală a timpului și a spațiului.

Lucrările sale, în afara dimensiunii lor psihologice, relevă multiple perspective cu emoție și romantism.

George R. Roca

Ispas, motan gras... (4)

(Povestire de pe mare)

Între timp, contactă compania de asigurări maritime Lloyd, care căzu de acord să-i plătească o sumă importantă despăgubire pentru invaliditate și pentru corabia avariata. Era totuși norocos, deoarece, făcând comerț cu englezii, fusese obligat de legile locale să își facă o poliță de asigurare cu faimoasa companie. Deveni peste noapte un om cu bani, dar fără prea multe speranțe și bucurii. Se simțea foarte singur și fără prieteni sau cineva apropiat. Îi părea rău și de corabia dispărută, mai ales că era moștenită de la bunul său tată, corabie care poate se odihnea prin cine știe ce cimitir de nave... sau prin cine știe ce fund de mare. Cel mai mult simțea însă lipsa prietenului Ispas. Îl apucă și dorul de casă, de Brăila. S-ar fi întors în România, dar acolo, după cum aflase din ziare, mirosea a război. Românii se ridicau tot mai des împotriva asupritorilor turci care le mai ocupau o parte din țară. Noul rege, Carol I, pregătea războiul de independență a României față de Imperiul Otoman. Începuse războiul ruso-româno-turc.

Între timp, angajă un detectiv, pe care îl puse să-i caute pe marinarii care îl salvaseră. Vroia să le mulțumească și totodată trăia cu speranța că îl luaseră cu ei pe Ispas. Nu trecură nici două săptămâni și detectivul îi

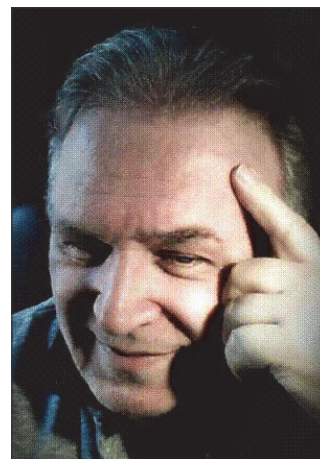

dădu o veste care îl cam puse pe gânduri. Vasul australian care îl salvase se numea Billabong și plecase mai de mult timp spre casă. Acest fapt îl întristă foarte tare, deoarece nu primi nici o știre referitoare la Ispas. Trăia totuși cu speranța că motanul nu rămăsese pe corabia abandonată. Aflase și numele capitanei care îl salvase. Acesta se numea Tom Buddle și era originar din Sydney. Se duse la căpitania portului și dădu urgent o depeșă în Australia, în care cerea să ia legătura cu căpitanul Buddle.

Timpul trecea încet, Panait începu chiar să se plictisească de vremea ploioasă și mohorită a Londrei, când într-o zi... vești noi! Mare-i fu bucuria! Primise o scrisoare chiar de la capitanul Tom Buddle, personal. Acesta ieșise la pensie și avea grijă de un far situat la South Head, capul unei mici peninsule de lângă Sydney. Îi mai scrisese că în compania sa se află și mota-

nul negru pe care îl găsisese pe corabia avariata și căruia îi spunea Nelson, neștiind ce nume avusese înainte. Panait înebuni de bucurie. Fără să stea pe gânduri, fiindu-i dor de Ispas, fiindu-i dor de mare, fiindu-i dor de aventură, se urcă pe prima corabie care pleca spre Australia. După câteva luni de călătorie, făcând escale la Cape Town, Zanzibar, Bombay și Jakarta ajunsese în sfârșit pe pământul australian.

Portul Sydney i-se păru destul de mic în comparație cu marea metropolă Londra. Semăna mai mult cu Brăila, singurele diferențe fiind că aici nu se vorbea românește ci doar o engleză greu de înțeles și care semăna mult cu dialectul Cockney vorbit pe malurile fluviului Tamisa. Trase la un han în frumosul cartier The Rocks unde se învârtea de obicei lumea cu bani. Nici nu se odihni de loc după călătorie fiind foarte nerăbdător să se întâlnească

cu căpitanul și cu dragul său motan, Ispas-Motan Gras. Închirie o trăsură trasă de doi cai sprinteni și după trei ore de alergătură, pe drumuri dezfundate și pline de praf, ajunse la Hornby Lighthouse, denumire dată farului de la South Head. Începuse deja să se însezeze. Îi spuse vizitiului să îl aștepte și se apropie de masiva ușă a casei de lângă turnul farului, în care bătu cu putere.

- Cine mă deranjează la ora asta? se auzi o voce groasă și răgușită din interior.

- Sunt eu, domnule, cel pe care l-ați salvat de la moarte în mările Irlandei.

- Sunt prea obosit acum și n-am nici un chef să văd pe nimeni.

- Dar vă rog.. totuși, căpitane Buddle, să-mi deschideți... deoarece v-am adus un cadou și totodată aș vrea să îl văd pe Ispas, sau Nelson, cum îi ziceți dumneavoastră!

- Nu am nevoie de nici un cadou, răspunse răutăcios cel dinăuntru, și nici nu vreau să-ți dau motanul înapoi. Este singura mea companie și nu vreau

► să mă despart de el. Te-aș ruga să pleci!

- Dar, vă rog domnule să mă înțelegeți! Am făcut acest drum lung, de la Londra până aici, ca să îmi iau motanul înapoi. El este cel care m-a salvat de la moarte. El este cel care mi-a dat de mâncare cât timp am fost neputincios și bolnav. Vă dau pe bani, câți doriți... Vă rog... este al meu!

- Nu-ți dau nimic și nu vreau nimic pentru motan! Acesta să fie recompensa ca te-am recuperat de pe corabia avariata. Vezi-ți de drum...

Panait nu vroia să-l supere pe căpitanul Buddle, mai ales că datorită acestuia ajunsese pe uscat și fusese dus la spitalul din Plymouth. Îi venea totuși să plângă de necaz. Măcar să-l fi lăsat să îl vadă pe Ispas. Se așeză obosit pe banca din fața casei. Era mahnit. Nu-i venea să se mai întoarcă la han. Se întunecase de-a binelea. Vizitiul îi făcu semn că venise timpul de plecare. Panait se ridică și, disperat începu să strige: „Ispas, Ispas...!”. Nu auzi nici un mieunat. Crezu că fusese păcalit de căpitanul cel răutăcios. Poate își bătea joc de el. Poate că, Ispas al lui cel drag, nu mai exista. Poate acesta era prețul care trebuia să îl plătească pentru că fusese salvat. Adusese cu el un butoiș de rom care ar fi vrut să i-l dea cadou căpitanului pentru tot ce făcuse pentru el și motan. Îl rugă pe

vizitiu să îl așeze lângă ușa de la intrare. Vroia să-i arate celui care îl salvase că el tot recunoscător se simte chiar dacă nu i-se răspunde cu bunăvoință. Mai strigă de câteva ori numele motanului și necăjit se urcă în trăsură și porniră spre Rocks. Nu închise ochii toată noaptea. Își reproșa lipsa de tact pe care o avusese cu căpitanul. Trebuia să insiste, trebuia totuși să îl vadă pe Ispas. Oare nu i-s-o fi întâmplat ceva? Auzise el povești stranii cu corabieri înfometați...

A doua zi se învârti fără chef prin oraș. Nu știa ce să facă. Seara se îmbătă criță cu niște marinari malaiezieni, cărorora le dădu de băut pe gratis. Dormi puțin și în aceea noapte. Visase urât și cu căpitanul și cu motanul. Îl visase pe Buddle că urca cu Ispas până în turnul farului și că de acolo, îl arunca jos. El, Panait, era și el acolo și încerca să-l salveze și să-l prindă în brațe. Neputând să fugă, din cauza piciorului amputat, nu putea să ajungă și să-l prindă la timp. Motanul cădea la o oarecare distanță de locul unde se afla. Până când ajungea acolo unde ar fi trebuit să cadă, acesta dispărea. Afară fiind noapte, blana acestuia fiind neagră, era de negăsit. Apoi iar, își ridica privirile în sus, spre reflectoarele farului și iar îl vedea pe căpitan cum îl aruncă pe Ispas de sus. Din nou făcea eforturi să-l prindă, neajungând la timp și... iar noaptea neagră înghițea

totul.

Dimineața se sculă mahmur și supărat. Trebuia să facă ceva, trebuia să ia o decizie! Trebuia să se ducă din nou la Tom Buddle. Trebuia să-l roage din nou, trebuia să-l convingă să-i dea prietenul înapoi chiar dacă va plăti gras pentru el. De data aceasta, călătoria până la Hornby Lighthouse i-se păru și mai lungă. Trăsura, care o angajase, o umplu cu bunătați și cadouri. Ajunse pe la prânz, când soarele australian cocea ca un cuptor. Stătea nehotărât în fața aceleiași uși, unde în urmă cu două seri nu fusese binevenit și nu i se permisesese să intre. Bătu hotărât la ușă, dar de data aceasta nimeni nu-i răspunse. Apăsă cu mâna clanță. Ușa nefiind incuiată, se deschise. Panait intră în prima odaie de unde venea un miros puternic de rom. Îl strigă pe căpitan, dar din nou, nu primi nici un răspuns. Cercetă la repezeală și celelalte camere, dar nici urmă de căpitan sau motan. Ieși afară și se uită disperat în direcția farului. Observă ca ușa acestuia era deschisă. Se îndreptă cât putu de repede într-acolo și ajungând la baza scărilor strigă aproape răcnind numele căpitanului. Presimți că se întâmplase ceva rău. Nu primi nici un răspuns, dar, ca un ecou de sus străbătu un mieunat...

„Ispas, Ispaaas!”, strigă Panait și începu să urce cu greu scările în spirală ce duceau la turnul farului. Uitase și de

piciorul de lemn și de oboseală. Cucerea cu mare trudă, scară după scară, mai pe picioare, mai târâș-grăpiș, până când, la nivelul trei, îl văzu căzut în nesimțire pe căpitanul Tom Buddle. Acesta mirosea puternic a rom și se părea că avusese un accident. Degetele mâinii drepte erau înfipite puternic în tunica de marinar, undeva în dreptul inimii, parcă vroid să o scoată de-acolo. Încercă să îl ridice, dar acesta nu se mișca de loc. Îi simți totuși respirația slabă. Uită de motan și începu să-l strige cât putea de tare pe vizitiu, pentru al chema în ajutor. Acesta auzi și veni în grabă. Căpitanul deschise puțin ochii și începu să horcăie.

- Inima, inima, îngâimă Buddle.

- Ce ați pățit domnule? întrebă Panait.

- Inima, căldura, scările, ro...

- Pot să vă ajut cu ceva?

- Auleo, tot tu ești...? Pleacă la naiba, iar ai venit după mătă?

- Vreau doar să vă ajut...

- Nu-ți dau nimic! Nelson e doar al meu... amiralul meu...! și din nou căpitanul își pierdu cunoștința.

Vizitiul, flăcău puternic, îl luă pe Buddle în spinare ca pe un sac de cartofi și coborâ cu grijă scările. Panait, rămas mai în urmă, auzi din nou un mieunat care venea de sus.

Va urma

Lădița cu „Integrala manuscriselor Cantemir”, pe care a primit-o Putin

Sub coordonarea scriitorului Constantin Barbu, într-o ediție de lux, au văzut lumina tiparului primele 25 de volume din "Integrala manuscriselor Dimitrie Cantemir", primul set fiind achiziționat chiar de către Vladimir Putin,

Acesta a aprobat scanarea documentelor aflate de sute de ani în Arhivele din Moscova.

Vă prezentăm mai jos interviul pe care l-am realizat cu scriitorul Constantin Barbu,

cel despre care filosoful Constantin Noica spunea că este "excepțional de înzestrat pentru lucrări de erudiție și istorie literară". Interviul a fost înregistrat chiar înainte de plecarea la Moscova, unde, împreună cu sponsorul acestei întreprinderi culturale, Paul Tudor, urmează să aducă în țară fotocopiile următoarelor tranșe din ediția acestei integrale Cantemir.

"Ce manuscrise vrei? - Pe toate!"

Ion Spânu: Cum a început această aventură prin Arhiva Moscovei?

Constantin Barbu: La festivitatea de acordare a unui premiu de excelență ambasadorului Federației Ruse, Alexander Churilin, l-am rugat să-mi aprobe intrarea în Arhiva de la Moscova, cu care, în principiu, a fost de acord. După un timp, am fost surprins să primesc de la domnia sa o scrisoare în care mă în-

Eveniment cultural european:

Au apărut primele 25 de volume din „Integrala manuscriselor Cantemir”

treba "ce manuscrise vrei?".

I-am trimis lista după Tocilescu, completată cu ce mai știam eu, dar i-am spus, prevăzător, că le vreau pe toate.

S-a dovedit că am procedat bine, întrucât acolo am descoperit manuscrise despre care nu se știa nimic!

Abia în mai 2009 am primit confirmarea din partea rusă, inclusiv prețul pentru fiecare filă scanată.

Din partea oficialităților române nu a fost nimeni dispus să finanțeze această operațiune,

astfel încât abia în toamna lui 2009 am putut pleca la Moscova, când Paul Tudor, un om de faceri care conduce firma SC Besta SA, prin "Fundatia culturală Tudor", a avut bunăvoința să sponsorizeze tot demersul acesta, cu care România se va mândri multe secole de acum înainte, căci fondul acestor manuscrise este cel mai mare tezaur al României din afara granițelor!

"Vladimir Putin ne-a dat una dintre aprobări"

Dar cum de a rămas în uitare o asemenea arhivă?

Simplu. Începând din 1878, când Tocilescu a

tipărit primul volum Cantemir, și până azi, Academia Română a publicat doar 9 (nouă) volume de opere! Lui Tocilescu îi aprobase copierea manuscriselor Țarul Alexandru al II-lea,

iar mie, pentru documentele din Arhiva Ministerului de Externe, Vladimir Putin, care era pe atunci prim-ministrul Rusiei!

De aceea, în semn de recunoștință, i-am trimis în dar această ladă care conține primele 25 de volume apărute, într-o ediție de lux cum rar se tipăresc în lume.

Le știi, nu cred că mă contrazici...

Dar ce manuscrise erau în Arhiva Ministerului de Externe din Rusia?

Acolo am fost surprins să găsesc "Jurnalul persan" în limba rusă și "Manifestul lui Petru cel Mare". Despre "Jurnalul persan", Tocilescu credea că are doar 7 pagini, iar despre "Manifest..." credea că este "Catehismul persan", care s-ar fi scufundat în mare!

Academia Română spune că s-au mai scanat manuscrise Cantemir.

Da, în anii '60 s-au făcut fotocopii alb-negru după unele manuscrise,

dar vă rog să le comparați cu ediția aceasta, unde documentele sunt mai frumoase decât originalul! Ca să nu mai spun de numărul lor... De altfel, se știe că Tocilescu furase, pur și simplu, 3 fascicule, pe care le rezumăm astfel: 4 pag. din "Epistola dedicatoria" la "Sacro-sanctae scientiae indepingibilis imago", 24 de pag. din "Index Rerum Nobilium", de la aceeași lucrare, și fila 42 din "Loca Obscura".

Și pe acestea le-am introdus în ediția mea, reîntregind astfel "Sacro-sanctae scientiae indepingibilis imago" și "Loca Obscura".

Constantin Barbu, coordonatorul "Integralei manuscriselor Cantemir"

Bănuiesc că nu e așa de ușor să cauți printr-o arhivă cum este cea a Moscovei? Ne povestești care a fost cea mai mare surpriză din această aventură prin hârtiile lui Cantemir?

Știam din sursă științifică sigură că arhiva păstrată de Serghei Cantemir, fiul cel mai mic al lui Dimitrie, com-

pusă din 27 de pa-

► chete, a fost cum-părată la licitație la moartea sa și se află într-una din arhivele Moscovei. Mergând prin arhiva de acte străvechi, conduși de directorul acesteia (căci pe acolo nu te plimbi ca pe Unirii!), m-am trezit în fața a 76 de lădițe pe care scria "CANTEMIR"! Bucuria mea a fost de om smintit. Directorul ne-a adus opi-sul și de la el am aflat că acesta fusese făcut între 1898 și 1956! Ultimul care ordonase termina-re inventarului fusese Stalin, în 1935, când s-au și adus în România ose-mintele lui Cantemir! Și dacă tot veni vorba, să ne amintim că atunci sicriul lui Cantemir a fost pri-mit pe covor roșu, cu salve de tun, fiind salutat de Guvernul țării, iar Iorga a stat drept în fața Voievodului!

Din aceste 76 de lăzi câte ai reușit să scanezi?

Doar una! De fapt, partea rusă a scanat do-cumentele în condiții ex-cepționale. În această primă ladă este cores-pondența dintre Antioh, Maria și Constantin Can-temir și formează două dintre volumele actualei ediții! Îți dai seama cât a mai rămas de tipărit?

"În final, ediția va avea peste 100 de vo-lume!"

Ai o estimare a numă-rului total de volume al acestei ediții Cantemir?

Probabil că, în final vor fi vreo 100 de vo-lume, dacă nu vom mai avea și alte surprize prin arhivele lumii. Tragedia este că pentru întocmi-rea acestei ediții nu plă-tește decât Ludovic al XIV-lea, cum îi spun eu lui Paul Tudor! Cu el și cu ceilalți prieteni ai lui

Cantemir intenționez să aduc în țară și celelalte manuscrise ale Domni-torului, care se află în alte 10 țări, în afară de România și Rusia!

Care speră să fie im-pactul acestei colosale ediții Cantemir?

Sper ca în anii viitori să se scrie cărți și să se dea doctorate după această ediție, căci Can-temir, prin toată opera lui, ar putea să tragă după el toată cultura ro-mână!

Ca să nu mai spun că și politicienii noștri ar putea sta altfel de vorbă cu mai-marii lumii dacă le-ar pune pe masă o ast-fel de ediție!

N-ar mai avea tonul acela arogant pe care-l au acum Barroso, Vi-viane Reding, președinta Lituaniei sau chiar doamna Merkel!

Un mesaj pentru

final, înainte de plecarea la Moscova?

Trebuie să ținem minte că, în 1711, cel mai vestit țar rus, Petru cel Mare, l-a făcut pe Dimi-trie Cantemir prinț al Imperiului rus, și tot la fel a procedat cu toți co-piii lui, pe care Rusia i-a tratat princiar până la stingerea stirpei!

Asta, în timp ce, în 1714, Constantin Brân-coveanu și fiii săi erau umiliți și decapitați la Constantinopol de Sulta-nul Ahmed al III-lea, despre care se spune că ar fi trăit în "epoca lăle-lei".

Cantemir era cineva în vremea lui, iar rușii l-au apreciat cum se cu-vine.

Nu putem să rămâ-nem mai prejos, noi, cei care-i suntem urmași!

Propus de D.P.

Alina Apopei-Pistol

Recent apăruta carte a lui Lucian Gruia¹ se constituie într-un reper valoros pentru orice es-tetician, plastician, lite-rat și om de cultură, în general. Lucrarea vine în prelungirea celor sem-nate anterior de către autor², a comunicărilor susținute pe aceeași temă la Simpozioanele anuale „Brancuși”, de la Targu Jiu, ori în diferite contexte academice.

Volumul de față reu-nește nume de referință ale exegezei brancu-șiene, în editările sau în reeditările din ultimele două decenii. Textele la

Lucian Gruia

Comentarii la exegeza brâncușiană

care se face referință iau forma unei etalări inte-lectuale ce se circum-scriu atât spațiului cultural autohton, cat și celui internațional: Ion Pogorilovschi, Nicolae Diaconu, Doina Frumușelu, V.G. Paleolog (cel dintai comentator al operei marelui sculptor), Ștefan Georgescu-Gor-

jan, Sorana Georgescu-Gorjan, Vasile Vasiescu, Petru Comarnescu, Horia Muntenus, Nina Stănculescu, Petre Țuțea, Zenovie Carlugea. Autorul supune atenției cititorului inclusive re-prezentanți ai diasporei românești, dar și cerce-tători străini de marcă: Alexandru Buican (stabi-

lit în America), Mircea Eliade, Ionel Jianu (pari-zian prin adopție), Doina Lemny (Centrul „Geor-ges Pompidou”, Paris), Edith Balas (Universita-tea din Pittsburg). Nu lipsesc de aici nici refe-rințele la cel mai cunos-cut brancușiolog roman în străină- ►

tate, Barbu Brezeanu.

Materialul de față este valoros și prin prisma faptului că înregistrează mărturiile celor care l-au cunoscut pe Brancuși, împărtășindu-i pasiunea pentru artă și recunoscându-i vocația creatoare. Este vorba despre Petru Cormănescu, Ionel Jianu, Ștefan Georgescu-Gorjan (inginerul care a construit ansamblul sculptural de la Targu Jiu), Carola Giedion-Welcker (cea desemnată de artistul însuși pentru a-i scrie monografia) ș.a.

Mozaicul de titluri cuprinse în Comentariile la exegeza brancușiană, surprinzând aspecte multiple ale vieții și operei lui Brancuși, capătă coerență prin delimitarea a trei nuclee tematice ale exegezei: preocupările legate de semnificarea sursei etno-folclorice, cele care îi reconsideră creația prin prisma surselor literare și mitologice, precum și trimiterea la inconștientul colectiv ori la tradițiile ancorate în epoci anistorice. Preocupările actuale ale criticii de specialitate par a se îndrepta, cu predilecție, spre sondarea rădăcinilor demersului artistic al acestuia, pe direcția inconștientului colectiv și a psihomentalului românesc. Cele mai prezente voci ale acestei noi orientări critice sunt, după cum reiese din lucrarea lui Lucian Gruia, cele ale lui Ion Pogorilovschi (cărui i se recenzează, aici, patru titluri³), Ion Dia-

conescu, Ionel Jianu și Nina Stănculescu.

Cartea de față poate fi considerată și un document al evoluției în timp a percepției asupra creației brancușiene, mai ales în spațiul cultural european. Sunt luate, astfel, în discuție semnificațiile asociate, de-a lungul vremii, unora dintre cele mai cunoscute lucrări ale sale: Coloana infinitului, Poarta sărutului, Masa tăcerii, Domnișoarele Pogany, Pasărea de aur, Femeie pieptănându-se, Principesa X, Săruturile, Rugăciunea, Cuminenția pământului, Leda, Pășările în văzduh, Cariatidele, Figura, Forma de ghips, Piatra de hotar, Trecerea Mării Roșii, Măiastra etc. Sculpturile enumerate mai sus se regăsesc în toate încercările criticilor de catalizare a acestora în structuri tematice. Se vorbește, spre exemplu, despre tema femeii ghemuite (Cuminenția pământului, Femeie bătrână), tema formelor arhetipale (ovoidul – nașterea; paralelipipedul – cuplul; coloana – moartea și trecerea), tema prototipurilor biblico-platonice (animale – Pești, Foci, Păsări, Animale nocturne, țestoase zburătoare și oameni – Rugăciunea), tema replicilor rodiniene (Sărutul, Adam, Eva, Fiul risipitor, Danaida, Cariatida), tema trecerilor (Sărutul, Rugăciunea, Bustul lui Petre Stănescu, Copil, Coloană, Cupa, Măiastra etc.), seria portretelor

(Domnișoara Pogany, Portretul Doamnei Eugen Meyer, Portretul Principesei X, Portretul lui Nancy Cunard, Negresa albă și Negresa blondă, ciclul Torsurilor), ciclul ochilor măriți și oglindiți (Cap de tânără față, Narcis, Fântana lui Narcis, Danaidele) sau despre ciclul restrangerii formelor umane dinspre cap spre părțile inferioare (Figură în ghips, Socrate). De o atenție aparte se bucură aici monografiile dedicate artistului, evocarea acestora suprapunându-se dorinței autorului de a oferi o imagine completă și profundă asupra marelui creator, așa cum este percepută prin ochii contemporanilor săi. Astfel, un Brancuși viu, cu o personalitate puternică, o viață spectaculoasă, o energie creativă debordantă și replici pline de seva pământului natal ni se revelă, în critica actuală, prin lucrările semnate de Alexandru Buican, V.G. Paleolog⁴ și Doina Lemny⁵. Autorii citați fixează acest destin miraculos prin reperele satului natal, Hobița, prin anii de școală de la Craiova și București, prin drumul spre Paris, prin căutările și frământările din „orașul luminilor”, la umbra lui Mercie și Rodin, prin prietenii, iubirile și faima dobândite aici, prin atelierul-templu, prin anii de război, prin regăsirea României și configurarea Ansamblului sculptural de la Targu Jiu,

prin „trecerea” și testamentul său ori prin destinul postum al creației sale.

Textul cărui Lucian Gruia îi atribuie rolul de Argument, Povestea lui Brancuși, anticipează, de fapt, toate considerațiile exegetice de specialitate, cuprinse în paginile prezentei lucrări. Randurile acestuia redau simbolic destinul și convingerile acestui geniu artistic: un gorjean plecat să cucerească Parisul cu un stâlpi de cerdac drept toiag, cu un ou, o clepsidră și un trunchi de piramidă în raniță, cu doinele și cantecele de acasă pe buze și cu „înfinirea” în suflet – un destin care trebuia să-și împlinească „datoria” artistică față de umanitate, așa cum țăranul nostru și-o îndeplinește pe aceea față de neamul său. Ironie, acesta ar fi purtat, deopotrivă, și o cutie de tablă ruginită – o premoniție ori o viziune a „viitorilor brancușologi călcându-se în picioare, certându-se”. Cu toate că, prin opera sa, continuă să fascineze o lume întreagă, în opinia autorului, marele sculptor rămâne legat în mod indisolubil de caracteristicile imuabile ale neamului său, căci „Brancuși, ca român, a devenit poate cel mai reprezentativ mesager al spiritualității noastre. Stau mărturie aforismele sale, care atestă că viziunea asupra lumii a marelui sculptor nu era alta decât aceea a țăranului roman”.

Ion Iancu Vale

În mai largul program derulat la Târgoviște, cu ocazia evenimentului amintit, pe data de 8 aprilie a.c., a avut loc la Biblioteca județeană „Ion Heliade Rădulescu”, o inedită și interesantă acțiune culturală.

Este vorba despre dubla lansare de carte având ca protagoniști pe conf. univ. dr. Vasile Burtea, consilier în Ministerul Educației Naționale, care a prezentat cărțile: „Oportunități egale și strategii antidiscriminatorii”, ca autor unic și „Raport de cercetare - Prezent și perspectivă în cultura romă în viziunea intelectualilor, liderilor și oamenilor de succes romi”, la aceasta

La Târgoviște,

Lansări de carte de Ziua Internațională a Romilor

în calitate de coautor.

Actorul și scriitorul Sorin Aurel Sandu și-a lansat și el volumul cu traducerea în limba română a piesei de teatru „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale.

Autorii bucureșteni

și-au prezentat creațiile și au susținut împreună cu publicul și jurnaliștii aflați în sală un dialog deschis și antrenant privind temele abordate în cărțile lor.

Evenimentul s-a bucurat și de prezența cu-

noscutului muzician Doru Tuفیș, directorul Centrului Național de Cultură a Romilor.

Din partea forurilor locale la manifestare au participat președintele Consiliului Județean Dâmbovița Adrian Țuțuianu și președintele Partidei Romilor Pro-Europa Vasile Moise. Acțiunea a fost moderată de către directorul Bibliotecii Județene Agnes Terezia Erich.

În discursurile ținute de către notabilități, alături de problematici socio-economice privind etnia romilor, s-a punctat și necesitatea unui program complex privind educația și culturalizarea acestei vechi și numeroase etnii de pe cuprinsul României.

■ În afară de Dumnezeu singurul creator este poetul - Francois de la Rochefoucauld

■ Poetul adevărat nu se rușinează niciodată de propriile lui experiențe - Fredric Nietzsche

■ Poetul înțelege natura mai bine decât o înțelege savantul - Novalis

■ Un poet valorează cât cel mai bun poem al său - Fernando Pessoa

- Nimic ce nu-i adevărat nu poate fi într-adevăr poetic - Miguel de Unamuno

■ Poetul e trimis în lume ca preot al libertății și truditoe al frumosului - Georg Herwegh

■ Ca să ai poeți mari

Despre poet și poezie Maxime și cugetări celebre

trebuie să ai public mare - Walt Witman

■ Nefericirea este starea poetică prin excelență - Emil Cioran

■ Să înveți să fii poet adevărat înseamnă să te dezveți de viață - Hainric Haine

■ Între ce vrea poetul și lucrul făcut pentru vâzul lui adevărat e o diferență, întotdeauna una, care îl smerește - Tudor Arghezi

■ Poezia este o religie fără speranță - Jean Coc-teau

■ Fără poezie omul nu s-ar distinge de neant - Nichita Stănescu

■ Poezia este culmi-nația unui mers lăuntric:

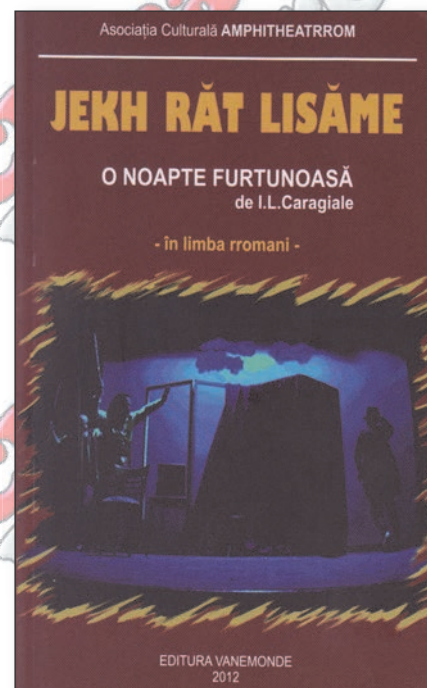
mers în străchini sau mers astral - Eugen Ionescu

■ Dacă poezia nu ră-sare ca o frunză pe un copac, e mai bine să nu răsără deloc - John Keats

Propus de I. I. V.

**UN PAȘTE FERICIT ȘI
LA MULȚI ANI TUTUROR
COLABORATORILOR ȘI
CITITORILOR REVISTEI
CLIMATE LITERARE.**

Cărți noi în biblioteca revistei Climate literare

